

**МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ**

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ВИХОВАННЯ

**ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ
ДО САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ КУРСУ**

Для студентів спеціальності 013 «Початкова освіта»

МУКАЧЕВО – 2018

УДК 378.14 (371.39)

Розглянуто та схвалено на засіданні
кафедри теорії та методики початкової освіти
(протокол № 10 від 12 лютого 2018 року)

Рекомендовано до друку Науково-методичною радою
Мукачівського державного університету
(протокол № 11 від 26 березня 2018 року)

Практичні завдання до самостійного вивчення курсу «Теорія та методика виховання»/ Для студентів спеціальності 013 «Початкова освіта» / Укладач Товканець Г.В. – Мукачево: РВЦ Мукачівського державного університету, 2018. – 58 с. (1,92 д.а.)

Укладач: Товканець Г.В., доктор педагогічних наук, професор

Рецензент: Черепаня Н.І, кандидат педагогічних наук, доцент

Практичні завдання до самостійного вивчення курсу «Теорія та методика виховання» містять контрольні завдання та практичні педагогічні задачі, що дозволить студентам за порівняно короткий проміжок часу здійснити самоконтроль та оцінити результативність власної пізнавальної діяльності.

Призначено для студентів педагогічних спеціальностей, зокрема спеціальності «Початкова освіта», викладачів, педагогів-практиків, класних керівників, вихователів, заступників директора з виховної роботи, а також усім, хто зацікавлений вихованням підростаючого покоління.

©МДУ, 2018

ВСТУП

Трансформація соціального простору змінює способи організації суспільного життя, існуючі економічні, соціальні й політичні інститути. Ключовою умовою суспільних змін стає сама людина, її компетенції, знання, креативність, спроможність до лідерства, роботи в команді, готовність до крос-культурних взаємодій. Сьогоднішній день є часом гнучкої професійної освіти, яка здатна реагувати на запити реального сектора економіки, що визначає конкурентоспроможність і рівень життя країни, зумовлює необхідність перебудови неефективних підходів, відмови від застарілих стереотипів. На необхідності забезпечення розвитку освіти і науки, адекватного використання модернізаційного потенціалу національної освітньо-наукової системи, виведення її на рівень європейської і світової якості наголошується у програмних документах української держави, зокрема, в Указі Президента України «Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні» (2010 р.), «Стратегії інноваційного розвитку України на 2012-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів», «Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки» тощо.

Проблеми сучасного суспільства визначають як першочергові завдання педагогічної освіти і проблем виховання. Сучасна загальноосвітня школа повинна сприяти відродженню духовності суспільства в цілому і кожної особистості. В останні десятиліття проблема людини у глобалізованому світі відійшла осторонь. Натомість в першу чергу вирішуються питання, пов'язані з технологіями економікою. У ХХІ столітті, за словами В.Г Кременя, найпріоритетнішими стають наука, як сфера, що продукує нові знання, та освіта, як сфера, що олюднює знання. Питання нових форм, засобів та прийомів передачі досвіду, тобто системи виховання та навчання, набувають важливого значення.

Мета курсу «Теорія та методика виховання»: розкриття значення системи національного виховання, забезпечення студентів педагогічних спеціальностей знаннями з проблем виховання.

Педагогічна діяльність насичена різними напруженими ситуаціями і різноманітними чинниками, які несуть в собі потенційну можливість підвищеного емоційного реагування. Уміння бути готовим до напружених ситуацій педагогічної діяльності необхідно сформулювати, і цьому може сприяти розвиток навиків аналізу і вирішення проблемних педагогічних завдань і ситуацій. Аналіз конфліктних педагогічних ситуацій дозволяє бути в курсі можливих напружених ситуацій їх майбутньої діяльності, сприяє моделюванню відповідних форм поведінки. Необхідно навчитися способам конструктивного вирішення конфліктів, методам, направленим на особистісне зростання дитини і орієнтованим на гуманістичну систему виховання, демократизацію взаємин з дітьми. Продуктивне вирішення конфліктної ситуації передбачає сприйняття її як творчого завдання, переосмислення

власної позиції і внутрішньої перебудови, гармонізацію спілкування на основі позиційного зближення сторін.

При аналізі напруженості педагогічної діяльності необхідно пам'ятати про діалектику «зовнішніх» і «внутрішніх» чинників, про єдність об'єктивних і суб'єктивних причин. Вплив напруженої ситуації на діяльність людини залежить не тільки від характеру завдання, зовнішньої обстановки, але і від його індивідуальних особливостей, мотивів поведінки, досвіду, знань, навиків, основних властивостей нервової системи.

До напружених педагогічних ситуацій відносять:

- ситуації взаємодії вчителя з учнями на уроці (порушення дисципліни і правил поведінки, непередбачені конфліктні ситуації, неслухняність, ігнорування вимог вчителя, «дурні» питання і т. д.);

- ситуації, що виникають у взаєминах з колегами і адміністрацією школи (різкі розбіжності в думках, перевантаженість дорученнями, конфлікти при розподіленні навантаження, надмірний контроль за навчально-виховною роботою, непродуманість нововведень в школі і т. д.);

- ситуації взаємодії вчителя з батьками учнів (розбіжності в оцінці учня вчителем і батьками, неуважність з боку батьків до процесу виховання дітей тощо).

Причину емоційної напруженості в шкільній обстановці часто бачать у позиції вчителя, в його відношенні до них. Багато хто пояснює неблагополучний емоційний стан в школі особистісними якостями вчителів, несправедливістю вчителів, грубістю і нетактовністю, байдужістю до них, небажанням зрозуміти учня. Педагоги теж переживають конфліктні відносини з учнями. Учні нерідко викликають у них роздратування, злість. Причини можуть бути різні. Це свідчить про те, що в настрої педагогів нерідко переважають негативні емоції і реакції на вчинки і дії учнів; байдужість до інтересів і настрою школярів, їх емоційного стану: переживанням, радощам, успіхам або неуспіхам.

Алгоритм вирішення конфліктної педагогічної ситуації може передбачати декілька етапів:

Перший етап направлений на оцінку вчителем ситуації і усвідомлення власних емоцій. Цей етап необхідний для того, щоб не нашкодити дитині поспішними діями і не ускладнити відношення з ним. Тільки у тих випадках, коли ситуація представляє небезпеку для життя і здоров'я дитини, потрібно діяти швидко і рішуче.

Другий етап починається з питання «Чому?», який педагог задає самому собі. Суть даного етапу полягає в аналізі мотивів і причин вчинку дитини. Це дуже важливий етап, оскільки саме причини визначають засоби педагогічної дії. Щоб правильно визначити мотиви поведінки дитини, педагогові необхідно уміти розуміти мову невербального спілкування (демонстративний, викликаючий погляд; нудьгуючий або зосереджений вигляд і т. д.).

Третій етап полягає в постановці педагогічної мети і формулюється за допомогою питання «Що?»: «Що я хочу отримати в результаті своєї педагогічної дії?» (відчуття страху у дитини або усвідомлене відчуття провини). Педагогічний вплив повинен бути направлений не проти особистості дитини, а проти його вчинку. Дитина повинна чітко усвідомлювати: саме зараз він вчинив погано. Необхідно показати дитині у кожному конкретному випадку, що ви приймаєте його таким, яким він є, розумієте його, але в той же час не схвалюєте його дії. Такий підхід, не принижує гідність дитини, а здатний викликати позитивний відгук.

Четвертий етап полягає у виборі оптимальних засобів для досягнення поставленої педагогічної мети і відповідає на питання «Як?»: «Яким чином досягти бажаного результату?». Продумуючи способи і засоби досягнення педагогічного впливу, вчитель повинен залишати свободу вибору за дитиною. Майстерність педагога виявляється не в тому, щоб змусити дитину вчинити належним чином, а в умінні створити такі умови, щоб той міг зробити вибір. Виходячи з цього, педагог запропонує декілька варіантів дитині, але самим привабливим для нього зробить саме оптимальний і тим самим допоможе йому зробити правильний вибір. Педагог-майстер використовує широкий арсенал педагогічних засобів, уникаючи погроз, насмішок, записів в щоденнику, скарг батькам. Перераховані способи малоефективні і свідчать про низький рівень професіоналізму. Відмова від подібних засобів з самого початку педагогічної діяльності дає величезні можливості для розвитку творчості педагога, дозволяє зробити процес спілкування з дитиною радісним і плідним.

П'ятий етап - практична дія педагога. Даний етап є логічним завершенням всієї попередньої роботи по розв'язанню педагогічної ситуації. Саме на цьому етапі реалізуються педагогічні цілі через певні засоби і способи відповідно до мотивів дитини. Успіх практичної дії вчителя залежатиме від того, наскільки точно він зможе сформулювати педагогічну мету, наскільки правильно він зуміє вибрати оптимальні способи досягнення поставленої мети і наскільки уміло утілить їх в реальному педагогічному процесі. Професійний педагог знає, що результати педагогічних впливів, як правило, віддалені в часі, тому він діє як би «на виріст», спираючись в дитині на краще.

Шостий етап - завершальний в алгоритмі вирішення педагогічної ситуації. Він є аналізом педагогічного впливу і дозволяє оцінити ефективність спілкування педагога з дітьми, порівняти поставлену мету з досягнутими результатами і сформулювати нові перспективи.

Мета методичних рекомендацій: практична підготовка студентів педагогічних спеціальностей до професійної діяльності, вироблення умінь і навичок виконання виховних функцій та аналізу педагогічних ситуацій.

ПРОГРАМА КУРСУ «ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ВИХОВАННЯ»

Змістовий модуль 1. Методологічні основи теорії виховання

Тема 1. Процес виховання. Суть процесу виховання. Процес виховання як система. Особливості виховного процесу: цілеспрямованість, багатофакторність, комплексність, віддаленість результатів, варіативність результатів, самокерованість.

Загальні закономірності процесу виховання: виховні відношення, інтенсивність впливу на внутрішнє середовище, якість, відповідність цілей та організація дій, активність учасників, погодженість соціальної практики і характеру виховних впливів, інтенсивність виховання та самовиховання, однотипність супутніх виховних процесів, поєднання педагогічного впливу і рівень розвитку вербальних та сенсомоторних процесів, інтенсивність та якість взаємовідносин між самими вихованцями.

Принципи виховання: єдність загальнонаціонального і загальнолюдського, природовідповідності, культуровідповідності, активності та самодіяльності, демократизації, гуманізації, безперервності та наступності, єдності навчання та виховання, гармонізації родинного і суспільного виховання.

Тема 2. Методи виховання. Класифікація методів виховання. Методи формування свідомості особистості, методи організації діяльності, методи стимулювання, методи самовиховання.

Змістовий модуль 2. Технології виховання

Тема 3. Види та форми виховання

Формування основ наукового світогляду. Розумове виховання. Основи морального виховання школярів. Основи фізичного та трудового виховання школярів. Основи естетичного виховання школярів. Основи екологічного та економічного виховання школярів

Тема 4. Формування особистості в колективі. Поняття колективу: суть, ознаки, функції, структура. Органи учнівського самоврядування. Виховний вплив колективу. Робота класного керівника

Тема 5. Робота з батьками і громадськістю. Завдання, зміст і методика виховання дітей в сім'ї. Педагогічні знання батьків та їх вплив на формування особистості дитини. Види, методи роботи з батьками. Дитячі та юнацькі організації.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ ДО ВИВЧЕННЯ КУРСУ

ТЕМА: ПРОЦЕС ВИХОВАННЯ. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

1. Теорія виховання як навчальна дисципліна.
2. Процес виховання як система
3. Особливості виховного процесу.

Контрольно-практичні завдання до теми

1. Визначте особливості виховання як педагогічної категорії.
2. Дайте визначення поняття «виховний процес».
3. Визначте спільні та відмінні риси виховання, самовиховання, перевиховання.
4. Функції теорії виховання.
5. Охарактеризуйте ознаки виховання: цілеспрямованість, відповідність процесу виховання певним соціально-культурним цінностям; наявність певної системи організованих впливів; гуманність; цілісність, неперервність і тривалість.
6. Об'єкти виховного впливу: свідомість і підсвідомість вихованця; мотиваційно-чуттєва і воляова сфери; навички та звички; самовдосконалення. Прокоментуйте даний вислів.
7. Назвіть та охарактеризуйте стадії виховного процесу.
8. Участь вихованця у виховному процесі передбачає: (продовжіть речення).

Рекомендована література

1. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання / Карпенчук С.Г.. - К.: Вища школа, 1997. – 304 с.
2. Товканець Г.В. Збірник тестів з курсу «Педагогіка» / Товканець Г.В., Товканець О.С. – К.: Кондор-Видавництво, 2015. – 196 с.
3. Фіцула М.М. Педагогіка: навч. посіб. / М.М. Фіцула. - 2-е вид., випр. і доп. - К.: Академвидав, 2006. - 560 с. - (Альма-матер).
4. Червінська І. Б. Методика виховної роботи в початковій школі : теорія й практика. Навчально-методичний комплекс. – Частина 1. Опорні конспекти лекцій [для студ. вищ. навч. закл.] / Інна Богданівна Червінська. – Івано-Франківськ : Вид-во Симфонія Форте, 2013. – 332 с.

Педагогічні задачі

Педагогічна задача № 1

У психолого-педагогічній літературі існують різні погляди на визначення процесу виховання виховання:

1) розвиток – це природні задатки людини, які у процесі життя людини виявляються і визначають можливості і якості її особистості;

2) розвиток – це якісні зміни властивостей і психічних процесів людини, що ведуть з одного боку до вдосконалення процесу відображення нею навколишньої дійсності, а з другого – до ускладнення і активізації її діяльності;

3) розвиток – це процес прогресивних послідовних змін, що характеризуються переходом від нижчих до вищих форм та рівнів всієї життєдіяльності людини.

Яке з наведених вище визначень Ви вважаєте найбільш науково обґрунтованим? Доведіть свою точку зору.

Педагогічна задача № 2

В учительській виникла суперечка. Одні вчителі вважали, що основою навчання є здатність учителя формувати «апетит» до знань, уміння зробити цікавим кожен урок. Інші підкреслювали принципове значення вміння долати труднощі, згадуючи відомий вираз щодо відсутності торованих стежок у науці, і визнавали думку перших помилковою. Вони вважали, що цікаве навчання привчає лише до цікавої роботи, а в житті доводиться займатися буденними, часом нудними, але потрібними справами.

Хто з вчителів має рацію?

Яким мусить бути сучасне навчання?

Чи є здатність формувати «апетит» до знань показником професійної майстерності вчителя?

Педагогічна задача № 3

Учителька розпочала урок. Чітко сформулювала запитання. Для відповіді викликала учня. Проте учень, не вважаючи за потрібне встати, недбало відповів:

А я сьогодні відповідати не буду.

- Чому?

Не хочу, та й настрою немає.

Клас дружнім реготом реагує на цю зухвалість. Викликає іншого, але і він в тон попередньому промовляє:

Я до уроку не готовий.

З якої причини?

Не хотілося вчора займатися вашою природознавством.

Називаються прізвища ще п'ятьох учнів, і всі вони відмовляються. Людина, яка не працювала в школі, може не зрозуміти складності такої ситуації: мовляв, звичайна хлопчача бравада, прагнення позувати. Чи варто звертати увагу? Поставити їм всім «погані» оцінки — і все тут.

Наведіть варіанти розв'язання цієї ситуації.

*Чи варто в подібних випадках виставляти учням «погані» оцінки?
Незнання яких закономірностей процесу навчання зумовлюють
прорахунки вчителя в навчальній роботі?*

Педагогічна задача № 4

На уроці іноземної мови вчителька, звертаючись до Наталки, попереджає: «Приготуйся. Зараз буде опитування. Ось текст, який ти можеш самостійно опрацювати». Оскільки вчителька добре знає про сором'язливість учениці, вона дає їй час подолати схвильованість, зібратися з думками. Більшість учнів у класі вже мають заохочувальні оцінки з цієї теми, а у Наталки оцінки немає - навчання дається їй нелегко.

У чому полягає педагогічна цінність такої організації перевірки знань?

Які установки дає вчитель?

Який підхід до організації освіти реалізований у цій ситуації?

Педагогічна задача № 5

У класі шумно, брудно, учні не готові до уроку.

-Сідайте, сідайте. Сходіть хто-небудь в учительську, візьміть там на шафі карти, - звертається вчитель до класу.

Декілька хлопчиків кидаються до дверей.

Куди, куди! Піде тільки хтось один, та й швиденько.

Можна ми у двох? - кричить учень з місця.

Ну добре, тільки швидше.

- І я з ними? - ще один учень з місця.

Ні! Я сказав: підуть двоє!

Ви ж казали, що піде один! - говорить ображено хлопчик, який став третім.

-Що? А, так... Що там у вас? Заспокойтесь, не голосіть. Гомін продовжується, посилюється.

- І чому у вас завжди відкриті підручники? Що це за мода така? Питання: коли і як утворилась давньоруська держава й причини її виникнення. Борисенко! Зараз же залиш його! - учневі, який затіяв вовтуження із сусідом за партою.

-Це не я! - кричить із місця Борисенко.

-Зараз подивимося, хто у нас піде відповідати. - Довго шукає у журналі потрібне прізвище, у класі всі стихли, чекають...

Яких помилок у виховній роботі припустився вчитель на уроці?

Схарактеризуйте організацію початку уроку.

Чим можна обґрунтувати таку поведінку учнів на уроці?

Педагогічна задача № 6.

Видатний педагог К. Д. Ушинський склав для себе такі правила самовиховання:

Спокій у будь-яких обставинах, принаймні, зовнішній.

Прямота в словах та вчинках.

Поміркованість дій.

Рішучість та відповідальність за вчинок.

Не говорити про себе без потреби жодного слова.

Робити те, що хочеться, а не те, що доводиться.

Витратити свої сили лише на необхідне або приємне, а не на пристрасті.

Кожного вечора сумлінно звітувати собі про свої вчинки.

Жодного разу не хвалитися ні тим, що було, ні тим, що маєш, ні тим, що будеш мати.

Чи всі ці правила Ви сприймаєте? Якщо ні, то чому?

Якими правилами самовиховання Ви доповнили б цей список?

Чи маєте Ви власні правила, якими керуєтеся в житті?

Педагогічна задача № 7

Андрійко із задоволенням допомагав матері виконувати хатню роботу. Батько, побачивши, що син має посуд, звинуватив його в тому, що хлопець виконує жіночу роботу. З того часу хлопець почав соромитися своїх дій.

Що б Ви порадили батькові? Чи правильно виховує батько сина?

Ваша педагогічна позиція з цього питання?

Чи є актуальним розподіл на «жіночу» та «чоловічу» роботу в сучасному суспільстві? Ваша думка.

Педагогічна задача № 8

Учень заважав учителю проводити урок. Учитель рознервувався та виставив його з класу. Питання:

Яка Ваша думка з цього приводу?

Як вчинили б Ви?

Що продемонстрував вчитель, повівши себе таким чином?

Педагогічна задача № 9

Молода вчителька мріяла працювати в школі. Вона старанно готувалася до уроків, багато читала. Але на уроках вона монотонно розповідала новий матеріал, і діти починали шуміти. Учителька посилювала голос, діти через деякий час галасували дужче, вчителька ще голосніше говорила... але вони її не чули, і ось одного разу вона зірвала голос, закашлялась і не змогла продовжити урок.

*Оцініть педагогічну ситуацію.
Визначте педагогічну проблему, що лежить в основі цієї ситуації?
Які особливості голосу вчителя можуть допомогти розв'язати цю проблему більш ефективно?*

Педагогічна задача № 10

У кабінеті директора школи обговорюється така ситуація: діалог між вчителем вищої категорії, визнаним авторитетом, чутливим і добрим до дітей, та вихователем, молодим педагогом, холеристичного темпераменту, схильного до дратливості, агресії, проте молодого та енергійного. Тема ситуації - поведінка доволі повної та нерухливої дівчинки Олени.

Вихователь: Чому вона постійно виділяється, грала би з усіма?! А то вештається по класу як примара.

Учителька: Хіба ти не розумієш, що їй важко рухатися, тим більше грати в рухливі ігри.

Вихователь: То й що! Була б хоча на вулиці з усіма, а то крутиться весь час біля вчителя. Така зануда - вона мене постійно дратує!

Учителька: Уяви собі, а в мене на уроці зовсім інша ситуація: вона дуже любить читати, завжди співчуває літературним героям, та й будь-якому учневі готова прийти на допомогу. Олена дуже добра дівчинка!

Вихователь: Я чомусь цього не помітив!

Учителька: її огрядність відштовхує дітей, вони не грають з нею, а тому вона одна. Поговори з нею і дізнаєшся, наскільки вона цікава і як багато знає. Допоможи дівчинці потоваришувати з дітьми!

Свідком діалогу став директор школи, який запросив педагогів до кабінету та відзначив два різні типи ставлення до вихованців: агресивне, недобррозичливе та співчутливе, поблажливе, з розумінням. Учителька не навішує ярликів, а сприймає дівчинку такою, якою вона є, звертаючи увагу на її внутрішні якості, а не на її зовнішність. «Чим людина розумніша та добріша, тим більше вона помічає добра та розуму в людях!» - зробив висновок директор, закінчивши обговорення. Питання:

Чи є «авторитаризм та колегіальність» основним принципом керівництва закладами освіти (зокрема керівництво адміністрацією школи діяльністю вчителів)?

Чи можливий демократичний стиль спілкування вчителів з дирекцією школи? Чи може бути «важким» учитель?

Чи уповноважений директор приватної школи висувати вимоги вчителеві про виконання режиму ненормованого робочого дня?

Педагогічна задача № 11

«Повідомляю Вам, що сьогодні на уроці учень 6-го класу Леонід П. відмовився виконати мою вимогу залишити клас, образив мене», (зі службової записки директору школи)

• Леонід пояснив ситуацію так: Анатолій Олександрович попросив подати щоденника. Я відповів, що щоденник залишив удома. Вчитель сказав, що не вірить мені. Тоді я розлютився й запропонував піти до мене додому, перевірити. Анатолій Олександрович теж розлютився, взяв мене за комір і хотів викинути з класу. Я йому відповів: «Не хапай!». Звісно, я винен, але й Анатолій Олександрович...»

Якою буде Ваша реакція як директора школи на поведінку вчителя і вчинок учня.

Як треба було поводити себе вчителю в такій ситуації?

Що директор школи може порадити вчителю?

Педагогічна задача № 12

У четвертому класі додому було задано твір на тему "Мій родовід". Кілька учнів прочитали свої роботи в класі. Одна з учениць розповіла, що її прадід воював під час першої Другої світової війни, був командиром зенітної батареї. Загинув смертю хоробрих в Угорщині. Дід працював трактористом у лісгоспі. Батько організував фермерське господарство з вирощування овочів, яке успішно працює. Жінки роду теж буди невтомними трудівницями. Вони багато працювали, рослили дітей, дбали про достаток і лад у сім'ї.

Учні з цікавістю слухали розповідь Олени. Однак знайшовся один з учнів, який промовив, що такі дані сьогодні не мають ніякого значення. Треба жити сьогоднішніми оправами і проблемами.

Як, на Вашу думку, повинен діяти вчитель в такій ситуації?

Обґрунтуйте свої відповіді, спираючись на основні теоретичні положення етнопедагогіки.

Педагогічна задача № 13

У практиці реалізації стратегічного напрямку сучасної педагогічної науки на виховання молоді в дусі національної самосвідомості важалось протиріччя між набутими теоретичними знаннями і практикою їх застосування в сучасних умовах. Зокрема, національну освіту можна набути, але залишитися байдужим до долі рідного народу. Однією з причин такого негативного явища є змішування двох понять «освіта» і «виховання».

Розмежуйте поняття «освіта» і «виховання». В чому специфіка кожного з них.?

**ТЕМА:
ЗАКОНОМІРНОСТІ ТА ПРИНЦИПИ ПРОЦЕСУ ВИХОВАННЯ.**

1. Загальні закономірності процесу виховання.
2. Принципи виховання:
 - єдність загальнонаціонального і загальнолюдського;
 - природовідповідності;
 - культуровідповідності;
 - активності та самодіяльності;
 - демократизації;
 - гуманізації;
 - безперервності та наступності;
 - єдності навчання та виховання;
 - гармонізації родинного і суспільного виховання.

Контрольно-практичні завдання

1. Випишіть із статей, творів видатних педагогів 8-10 суджень про виховання.
2. Наведіть приклад педагогічної ситуації, яка сприяла ефективності виховного процесу.
3. Проаналізуйте, якою мірою на процес виховання впливали суб'єктивні та об'єктивні фактори.
4. Що Ви розумієте під поняттям «принципи виховання», «закономірності процесу виховання»?
5. Складіть правила поведінки у школі для дітей 1-2 класу.
6. Які принципи, на Вашу думку, є визначальними у виховному процесі?
7. Які закономірності, на Вашу думку, є визначальними у виховному процесі?
8. Сформулюйте Ваш ідеал сучасної вихованої молодого людини.

Рекомендована література

1. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання / Карпенчук С.Г.. - К.: Вища школа, 1997. – 304 с.
2. Кузьмінський А.І. Педагогіка: завдання і ситуації: практикум / А.І. Кузьмінський, Л.П. Вовк, В.Л. Омеляненко. - К. : Знання-Пресс, 2003. - 429 с.
3. Фіцула М.М. Педагогіка: навч. посіб. / М.М. Фіцула. - 2-е вид., випр. і доп. - К.: Академвидав, 2006. - 560 с. - (Альма-матер).
4. Червінська І. Б. Методика виховної роботи в початковій школі : теорія й практика. Навчально-методичний комплекс. – Частина 1. Опорні конспекти лекцій [для студ. вищ. навч. закл.] / Інна Богданівна Червінська. – Івано-Франківськ : Вид-во Симфонія Форте, 2013. – 332 с.

Педагогічні задачі

Педагогічна задача № 1

Сформулюйте всі можливі варіанти виховної мету уроку, на якому вивчається даний твір

Андрій Бондарчук

Лісова пригода

Як тільки сонце піднялось вище заводської труби, Валерка вибіг на майданчик. Він кілька разів озирнувся, прислухавсь, чи не кличе мама. Юрко, першокласник, пообіцяв узяти його з собою. Тільки як на це подивляться Юркові друзі — Сашко і Федько? Ось нарешті з-за рогу будинку вискочив Сашко. Потім через паркан, немов вихором, винесло Федька, а слідом вибіг Юрко. Він озирнувся і замахав рукою:

— Ну, ну! Швидше!

Валерка мерщій схопив свій сачок із схованки і пішов за Юрком.

Хлопці, автобус! — закричав Сашко. — Бігом!..

Хлопці полопотіли до автобуса. — Валерка за ними.

Раптом Сашко озирнувся:

— А ти куди, малявко?

— Я... я з вами.

— Це мій сусіда, Валерка... В одній квартирі живемо, — пристав на виручку Юрко.

Валерка підвів голову:

— Ось сачок у мене. Я теж зайчат ловитиму...

— Вже розмов! — розсердився на Юрка Сашко, — домовились троє, а ти...

Він хотів іще щось сказати, але, боячись, що автобус зрушить з місця, спритно скочив на приступки. За ним видерлись Федько, Сашко і Валерка. В кінці робітничого селища починався густий ліс. Ранкове сонце пробивалось крізь густі колючі крони і веселими зайчиками розсипалося поміж травою.

— Ось там стежка веде прямо до молодняка, — пояснював Сашко. Я туди з татом на полювання ходив. А зайців там тьма-тьмуца. Так і шмигають поміж кущами. Тільки зараз полювати заборонено.

— А як же ми ловитимемо зайчат? — запитав Юрко.

— Дуже просто, — зверхньо проказав Сашко. — Засядемо у гущавині, а Валерка виганятиме. Напросився, то нехай побігає...

Стежка обірвалася, і хлопці убрели в молодий лісок. Трава була висока, густа. Тільки іноді кололися шишки. Тут і сонце пригрівало щедріше. А квітів скільки! А метеликів!

— Заляжемо, — скомандував Сашко. — Ти, Юрку, під сосну. Ти, Федьку, он там, напроти, під дубом. А я — за пеньком. Бігтимуть зайчата поміж

нами — так і накриваймо... А ти, — кивнув Валерці, — будеш гнати на нас. Займай тихо, без шуму, щоб не розполохати...

Валерка насупився: добре їм, полягали і лежать. А тут лізь у хащаки. Страшно!..

Та нічого не вдієш. Закинув хлопець сачок на плече і покачуляв у кущі. ..Сонце пригрівало дедалі дужче. Запахло суніцями, хвоєю. Хлопці ниділи в засідці, куняли. Минуло півгодини... година. Уже й сонце звернуло з обіду, а Валерки все не було. Далеко забрів він у ліс, зовсім забувши про друзів. Різнобарвні метелики снували перед самісіньким його носом. Їх можна було ловити не тільки сачком, а й руками. І Валерка зловив одного, другого, третього... Блакитні, червоні, з чорними візерунками на крильцях. Якби він знав, коробочку узяв би. А так — навіщо вони? Хай летять. Валерка підкинув їх і побрів далі.

Раптом — ой, скільки суніць! А смачні які, спілі! Захопившись, Валерка не помітив, як майже з-під його рук вискочило кумедне, пухнасте зайченя. Воно шмигнуло поміж травою і зникло. Тільки тепер Валерка згадав про хлопців у засаді і голосно закричав:

— Хлопці! Хлопці! Зайчик! Сіренький!.. Ловіть!

Але хлопці не чули — були далеко.

Велика чорна хмара підповзла непомітно. Її побачили хлопці тоді, як закрапав дощ. А за хвилину полило, наче з відра. І блискавка, мов ножем, розпанахала півнеба, а за нею коротко і різко тріснув грім.

Друзі кинулись під велику сосну, що стояла недалечко.

— А як же Валерка, хлопці? — раптом сказав Сашко.

— Пропаде! — охнув Юрко.

І вони разом вискочили зі схованки. Дощ періщив, не вщухаючи. За хвилину хлопці змокли до рубця. Вони брели в глиб лісу крізь сиву пелену дощу і по черзі кликали Валерку. Але ніхто не озивався. І хлопці йшли далі. Мокрі, голодні, стомлені...

Битих дві години нишпорили вони по лісі, аж поки під одним із кущів ліщини не помітили худеньку Валерчину постать.

Валерка сидів зіщулившись на купі торішнього листя і схлипував. У сірій сорочечці, з вигорілим на сонці чубчиком, він нагадував маленьке безпорадне зайченя.

— От і бери таких, — роблено сердито пробасив Сашко. Але в очах йому світилося щире співчуття. Він витяг із кишені шмат хліба з маслом і, простягаючи Валерці, сказав:

— На, їж... та вже треба нам додому...

Бондарчук Андрій. Лісова пригода / Андрій Бондарчук // [Електронний ресурс]. – режим доступу:<http://www.planeta.co.ua/ua/tales/bondarchuk8.php>

Педагогічна задача № 2

Визначте виховні можливості даного ліричного тексту:

В ліс метелики летіли,
відпочить на доню сіли:
два на краї капелюшка,
два на носик, два на вушка,
неслухняний на валізку,
а ласкавий сів на слізку,
а найстарший — на сопілку,
а найменший — на мобілку!

Весела абетка / [Електронний ресурс] /
<http://abetka.ukrlife.org/mamchych.html>

Педагогічна задача № 3

Визначте виховні можливості даного оповідання:

Старий мудрий пугач

Давним-давно жив на дубі старий пугач і уважно спостерігав за всім, що відбувається навкруги. Одного разу він побачив маленького хлопчика, який допомагав старому нести важку корзину. Наступного дня він побачив дівчинку, яка кричала на свою матір. Щодня старий пугач бачив дуже багато всього незвичайного й різного, але мовчав про те, що бачив.

Поступово він почав менше говорити й більше слухати. Тепер він слухав людей, які розмовляють один з одним або розповідають один одному різні історії. Одного разу він почув, як жінка стверджувала, що бачила слона, який стрибав через паркан. Потім він почув, як один чоловік розповідав іншому, який він ідеальний і ніколи не робить жодних помилок.

З кожним прожитим днем старий пугач говорив все менше й менше, а слухав усе більше й більше, і незабаром він знав про все, що відбувалось навкруги. Поступово він став мудріше, і його навіть прозвали мудрим старим пугачем.

Мораль: менше кажи, більше спостерігай і слухай, і станеш мудрим і розумним.

Педагогічна задача № 4

Визначте виховні можливості даного оповідання:

Чорна вівця

На пагорбі поблизу маленького села жила-була чорна вівця. Щовесни вона зістригала свою чорну шерсть і продавала її на ярмарку. Жителі села пряли з її шерсті та виготовляли різноманітний теплий одяг. Якось вівця виявила, що в неї ще залишилось небагато вовни. Вона захотіла продати її, але в той день чомусь ніхто не захотів купити її шерсть. Вівця прочекала покупців до самого вечора та й повернулась додому. Наступного дня вона

знову принесла шерсть на ринок і пробула там цілий день, але ніхто так і не купив її товар. Так пройшло кілька днів.

Одного разу, коли чорна вівця знову сиділа на ринку зі своєю вовною, до неї підійшов хлопчик і спитав, чи можна купити її шерсть. Господиня надзвичайно зраділа і продала йому і його батькам усю шерсть, яка була в неї із собою. Виявилось, що вони прийшли із сусіднього села навмисно, щоб купити не звичайну, а саме чорну шерсть. Того дня вівця повернулася додому задоволена і щаслива.

Мораль: ніколи не здавайся і продовжуй розпочату справу.

Педагогічна задача № 5

Визначте виховні можливості даного оповідання:

Мудрий рахунок

Одного разу імператор Акбар поставив перед своїми придворними дивне запитання, яке змусило їх серйозно замислитись. Ніхто не міг відповісти своєму повелителю. У цей час Бірбал, найрозумніший підданий Акбара, увійшов у місто і спитав, чому всі в такій задумі. Йому розповіли про неймовірно складне питання імператора.

Запитання було таким: «Скільки ворон у нашому місті?». Як тільки Бірбал почув його, він весело розсміявся: «Я знаю відповідь. У нашому місті п'ятдесят тисяч п'ятсот вісімдесят дев'ять ворон, мій володарю». Усі були просто приголомшені. «Звідки ти знаєш?», – спитав Акбар.

«Це просто, мій володарю, – сказав Бірбал. – Будь ласка, попросіть ваших підданих порахувати ворон. Якщо їх виявиться більше, ніж я сказав, це буде означати, що до наших ворон з іншого міста прилетіли в гості їхні родичі. Якщо ж ворон буде менше, значить, наші ворони самі вирішили відвідати родичів і вирушили в подорож». Імператор Акбар був дуже задоволений такою дотепною відповіддю Бірбала.

Мораль: завжди можна знайти вагомий аргумент на користь того, що кажеш.

Педагогічна задача № 6

Визначте виховні можливості даного оповідання:

Останнє зусилля

Одного разу в маленького хлопчика загубилося цуценя і він став шукати його всюди. Шукав під ліжком, по всьому дому й у дворі, але ніяк не міг знайти свого улюбленого вихованця. Він шукав цуценя з раннього ранку до пізнього вечора, але пошуки виявились марними.

Коли засмучений хлопчик повертався додому, він побачив сусідку, яка сиділа на ганку. Побажавши їй на добраніч, вже зібрався увійти в дім,

але раптом вирішив спитати її про зниклого улюбленця. «Вибачте, ви не бачили мого цуценяти? Я його зранку шукаю, але його ніде немає», – сказав хлопчик. «О, так, звісно, – відповіла вона. – Цуценятко в мене вдома гризе кісточку. Я просто не знала, що воно твоє».

Мораль: не здавайся до кінця, докладай максимум зусиль.

Педагогічна задача № 7

Визначте виховні можливості даного оповідання:

Дзвіночок для кота

В одній бакалійній крамниці розвелось багато мишей, вони псували один за одним усі наявні продукти. Бакалійник купив кота, який любив пополювати на сірих шкідників і робив це з великим задоволенням. Миші злякались і почали міркувати над тим, як урятуватись від кота. Доки вони думали, одна мишка встала і сказала: «У мене є ідеальний план. Якщо ми прив'яжемо дзвіночок до шиї кота, то завжди будемо знати, де він знаходиться, і таким чином зможемо убезпечити себе». Інша мишка спитала, хто прив'яже дзвіночок, але всі промовчали.

Мораль: непрактичні рішення – лише марна трата часу.

Повчальні оповідання для малюків

[/ https://childdevelop.com.ua/articles/edu/341/](https://childdevelop.com.ua/articles/edu/341/)

Педагогічна задача № 8

Учителька математики стала помічати, що одна з її учениць приходить до школи із синцями та стає все більш замкненою, перестала спілкуватися з однокласниками. На всі питання вчительки вона не відповідала. Через деякий час стало відомо, що дівчинку б'ють батьки. Організатор позакласної виховної роботи, до якої звернулася вчителька, порадив провести батьківські збори за тематикою: «Права дітей. Чи є тілесні покарання дітей порушенням їх прав?»

Чи потрібно виносити питання взаємодії батьків та дітей на батьківські збори?

Чи необхідне втручання дирекції школи у таку ситуацію?

На ваш погляд, чи правильно обрана тематика зборів?

Педагогічна задача № 9

Мама учня Віталія К. скаржиться класному керівникові:

- Не люблю я цього Сашка. А мій Віталій з ним завжди поруч, неможливо розлучити. Що я тільки не робила? І проганяла його, і свого сина до нього не пускала, а вони все товаришують. Я дуже хочу розладити дружбу мого сина. Якщо Ви неспроможні мені допомогти, я звернуся до директора!

1. Чи мають право батьки вирішувати питання дружніх стосунків своїх дітей?

2. Чи входить вирішення цього питання в компетенцію директора школи?

3. Чи можуть дії матері стати причиною конфлікту в сім'ї?

Педагогічна задача № 10

На уроці малювання Андрійко чимось не догодив учительці Ользі Василівні.

Дай-но сюди свій щоденник, - наказала вона.

А що я такого зробив? — запитав Андрійко.

Зараз же поклади щоденник на стіл!

Ви хоча б поясніть, за що Ви мене караєте.

Я сказала: неси щоденник!

Андрійко, зітхнув, почав його шукати в портфелі. Довго шукав, перебираючи зошити та підручники. Нарешті підняв голову і промовив:

- А я щоденник забув.

Ольга Василівна підскочила до нього й стала вимагати не тільки щоденник, але й увесь портфель. Андрійко не віддавав. Тоді вона вирвала його з рук Андрія, піднесла до свого столу та викинула все з нього на стіл - щоденника там не було.

Розлючена Ольга Василівна вигукнула:

- Зустрінемося в кабінеті директора, там і забереш свій портфель!

Як повинен діяти директор школи в такій ситуації?

Які особистісні риси характеру спровокували таку поведінку вчительки?

3. Чому Андрійко не віддав портфель, знаючи, що щоденника там немає?

Педагогічна задача № 11

У Павлиській середній школі учні під керівництвом свого вчителя В.О.Сухомлинського складали маленькі оповідання, казки, притчи. Ось одна з цих художніх мініатюр – «Осіньне убрання»: «Коли сонечко починає нижче ходити по небу, у темному лісі просинається бабуся із золотою косою. Цю бабусю називають Осінь. Вона тихо йде зеленими лугами. Де зупиниться, там на траві залишаються білі кристалики льоду. Люди вранці говорять: «Заморозок».

Приходить Осінь в сад. Доторкнеться золотою косою до дерева і листя на ньому стають жовтими, червоними, оранжевими. А люди вранці говорять: «Золота осінь». А вдень Осінь із золотою косою ховається у темному лісі. Чекає ночі".

У чому, на Вашу думку, полягає виховне значення, складених учнями творчих мініатюр? Які світоглядні погляди, моральні якості формуються в учнів в процесі їх творчої роботи?

Чому В.О. Сухомлинський надав великого значення у виховному процесі залученню учнів до духовної народної скарбниці, зокрема, казкам?

ТЕМА:

МЕТОДИ ВИХОВАННЯ

1. Загальна характеристика методів виховання.
2. Класифікація методів виховання.
3. Методи формування свідомості особистості.
4. Методи організації діяльності.
5. Методи стимулювання.
6. Методи самовиховання

Контрольно-практичні завдання

1. Що ви розумієте під поняттям «метод виховання»?
2. Розкрийте місце і роль вправ та привчання у вихованні.
3. У чому полягає сутність методу переконування?
4. Проаналізуйте використання методів виховання вчителем класу на уроці.
5. Чи залежить, на Вашу думку, вибір методу виховання від мети і завдання виховання? Обґрунтуйте Вашу відповідь.
6. Чи залежить, на Вашу думку, вибір методу виховання від вікових особливостей вихованця? Обґрунтуйте Вашу відповідь.
7. Чи залежить, на Вашу думку, вибір методу виховання від соціального середовища, в якому розвивається особистість? Обґрунтуйте Вашу відповідь.
8. Чи залежить, на Вашу думку, вибір методу виховання індивідуальних особливостей психічного, фізичного і соціального розвитку особистості? Обґрунтуйте Вашу відповідь.
9. Чи має, на Вашу думку, виховний вплив критика? похвала? погроза? Обґрунтуйте відповідь.

Рекомендована література

1. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання / Карпенчук С.Г.. - К.: Вища школа, 1997. – 304 с.
2. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.meduniv.lviv.ua/files/info/nats_strategia.pdf
3. Основи національного виховання / За ред. В. Т. Кузя, Ю. Д. Руденка, З.О.Сергійчука. - К., 2003. – 303с.
4. Товканець Г.В. Збірник тестів з курсу «Педагогіка» / Товканець Г.В., Товканець О.С. – К.: Кондор-Видавництво, 2015. – 196 с.
5. Фіцула М.М. Педагогіка: навч. посіб. / М.М. Фіцула. - 2-е вид., випр. і доп. - К.: Академвидав, 2006. - 560 с. - (Альма-матер).

6. Червінська І. Б. Методика виховної роботи в початковій школі : теорія й практика. Навчально-методичний комплекс. – Частина 1. Опорні конспекти лекцій [для студ. вищ. навч. закл.] / Інна Богданівна Червінська. – Івано-Франківськ : Вид-во Симфонія Форте, 2013. – 332 с.

Педагогічні задачі

Педагогічна задача № 1

Ви приступили до проведення уроку в 3 класі. Всі учні заспокоїлися, настала тиша, і раптом у класі хтось з учнів голосно засміявся. Коли ви, не встигнувши нічого вимовити, здивовано подивилися на учня, що засміявся, він, дивлячись вам прямо в очі, сказав: «Мені завжди смішно дивитися на вас і хочеться сміятися, коли я вас бачу».

Яка реакція вчителя буде доцільною в такій ситуації?

Педагогічна задача № 2

Учитель дає учневі 2-го класу завдання, а той не хоче його виконувати і при цьому категорично заявляє: «Я не хочу це робити!»

Яка повинна бути реакція вчителя?

Педагогічна задача № 3

Учень 4-го класу каже вчителю: «Я не прийду завтра, тому що ми з мамою і татом поїдемо до аквапарку. Мама каже, що мені потрібно відпочити від школи».

Яка має бути реакція вчителя?

Педагогічна задача № 4

Учень 3-го класу, побачивши вчителя, коли той увійшов до класу, голосно звертається до вчителя: «Ви погано виглядаєте сьогодні».

Як на це повинен відреагувати вчитель?

Педагогічна задача № 5

Учень 1 класу вкотре говорить вчителю: «Я знову забув принести зошит (підручник, спортивну форму, альбом і т.п.) Мені мама не поклала».

Як повинен на це відреагувати вчитель?

Педагогічна задача № 6

Учениця першого класу відмовляється сидіти з хлопчиком, пояснюючи це тим, що він їй не подобається.

Як на це повинен відреагувати вчитель?

Педагогічна задача № 7

У вашому класі є учень, у якого певні проблеми з поведінкою. В черговий раз, коли мама приходиться за дитиною, ви намагаєтесь делікатно пояснити їй проблему, однак несподівано мама повертає розмову в протилежний бік, вказуючи на ваші недоліки та непедагогічні, на її думку, методи виховання. Виявляється, що дитина навмисне наговорює неприємні речі на вчителя.

Як правильно побудувати діалог з мамою?

Педагогічна задача № 8

Учениця 2-го класу купує солодощі та іграшки іншим дітям у класі для того, щоб вони дружили з нею. Ви дізнаєтеся про це.

Яка має бути його реакція на ситуацію?

Педагогічна задача № 9

У 3 класі — дівчата-близнючки із багатодітної родини. Вони скромно вдягнені, ніколи не приносять до школи сніданків, солодощів. Діти ставляться до них зі зверхністю. Коли сестрам пропонують відповідальне доручення, інші з цього глузують. Як наслідок дівчата відмовляються спілкуватися з однокласниками.

Як вплинути на ситуацію?

Педагогічна задача № 10

У 4 класі хлопчик із багатодітної родини при будь-якій нагоді нагадує про свої права та привілеї.

Як на це реагувати вчителю?

Педагогічна задача № 11

На уроці фізкультури учень 4 класу жував гумку, надував пузирі. Вчитель почав вимагати, щоб той припинив. Хлопчик зробив вигляд, що викинув гумку, проте продовжував жувати. Вчитель зроби ще одне зауваження — безрезультатно. Вчитель: Скільки разів треба повторювати одне і те саме?! Безтолковий! Учень: Чому Ви мене обзиваєте? Самі такі! Після цього вчитель вигнав хлопчика з уроку.

Оцініть вчинок педагога. Запропонуйте інші шляхи розв'язання ситуації.

Педагогічна задача № 12

На прохання вчителя прибрати своє робоче місце після уроку другокласник зауважив, що вдома всі побутові роботи виконує хатня робітниця, яку він запросить для прибирання у школі. Вчитель: Кожна людина повинна самостійно виконувати побутову роботу. Учень: Навіщо я буду це робити, коли в батьків є гроші, щоб все оплатити. І вам у клас вони купили телевізор та DVD-програвач. Тому не заставляйте мене.

Яку стратегію поведінки доцільно обрати вчителю?

Педагогічна задача № 13

У 2 класі навчається хвора дитина (порушення дикції, кульгава тощо).
Однокласники стороняться її, позаочі висміюють.

Як вплинути на ситуацію?

ТЕМА:

НАПРЯМИ ВИХОВАННЯ

1. Мета та завдання розумового виховання.
2. Шляхи забезпечення розумового виховання.
3. Мета та завдання морального виховання.
4. Мета та завдання фізичного виховання.
5. Завдання трудового виховання школярів.
6. Основи економічного виховання школярів.
7. Мета та завдання естетичного виховання.

Контрольно-практичні завдання.

1. У якому варіанті знання є чинником розумового виховання.
2. Що Ви розумієте під поняттям «Культура розумової праці»?
3. Назвіть типи завдань, що формують інтелектуальні вміння.
4. Що таке науковий світогляд?
5. Дайте визначення морального виховання.
6. Що є основою морального виховання.
7. Обов'язок та відповідальність у моральному вихованні

Рекомендована література

1. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання / Карпенчук С.Г.. - К.: Вища школа, 1997. – 304 с.
2. Пальчевський С. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів/ С.Пальчевський. - К.: Каравела, 2007. - 575 с.
3. Педагогічні задачі: завдання для батьків / За ред. В.Г. Постового. - К., 2006. – 239с.
4. Сорока Г. І. Сучасні виховні системи та технології. - Харків: Ранок, 2002. – 293с.
5. Теорія виховання: методичні вказівки для організації та проведення практичних занять / автори-упорядники О. І. Кіліченко, О. Б. Чуприна – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2009. – 63 с.

6. Червінська І. Б. Методика виховної роботи в початковій школі : теорія й практика. Навчально-методичний комплекс. – Частина 1. Опорні конспекти лекцій [для студ. вищ. навч. закл.] / Інна Богданівна Червінська. – Івано-Франківськ : Вид-во Симфонія Форте, 2013. – 332 с.

Педагогічні задачі

Педагогічна задача № 1

У вересні Слава прийшов до 4-го класу. Не треба багато часу, щоб визначити: «важких» учнів тут вдосталь. Слава швидко і без проблем посів значне місце в колективі. Стріляв на уроці з гумки, витирав оцінки в щоденнику. У класі змінився класний керівник. Хлопці домовилися: усі стоїмо. Увійшла вчителька.

- Добрий день, - промовила вона. - Сідайте... Але клас стояв. Почувся сміх.

Як слід вести себе в такій ситуації?

Як краще організувати виховну роботу в такому класі?

Проаналізуйте характер взаємовідносин між однокласниками.

Педагогічна задача № 2

Урок математики розпочався з перевірки домашнього завдання. Світлана Іванівна була незадоволена результатами, засмучена. Пояснення нової теми проходило в повній тиші. Раптом пролунав сильний грук. Учителька перервала пояснення, подивилася на учнів. Побачивши посмішку на обличчі Ігоря, зблідла й закричала: «Це ти стукав? Кого я питаю? Скільки можна знущатися?» З цими словами підійшла до парти і взяла його щоденник. «За те, що ти зірвав урок, я поставлю тобі «1». Хлопчик заперечив: «Чому я? Адже Ви навіть не розібралися! Ставити одиниці дуже легко!»

«А то Ти ще й мене вчиш! - закричала вчителька, Іди до класного керівника. Він тобі розкаже». З цими словами вона виштовхнула його за двері.

Чим можна пояснити таку поведінку Світлани Іванівни?

Яких саме помилок припустилася вчителька?

Які дії класного керівника доречні в такому випадку?

Педагогічна задача № 3

У класі є Сашко. Учитися не хоче, палить (ще з другого класу), байдикує. Я до нього і додому ходила, і до себе запрошувала, в гурток записувала, в секцію. Та що я тільки не робила! А що вийшло? Він тепер сам просить: «Ніно Василівно, приходьте до мене: я задачки не розумію».

Значить, сприймав усе як належне. Ні краплини подяки. Як пояснити те, що людина повинна відчувати сама? Я втомилася шукати до нього ключик і не розумію, у чому я не права.

У чому причина розчарувань учителя?

Чи є така позиція вчителя виправданою?

Розкрийте основні підходи до перевиховання дітей.

Педагогічна задача № 4

«Нехай моя Катерина зростає егоїсткою, – заявляє мати класному керівникові, – зате вона буде щасливою людиною. Нехай скаржаться інші учні, що вона брутальна, забирає в них книжки і не ділиться своїми, що може когось побити. Значить, у неї є характер, вона не пропаде, проб'є собі дорогу. За щастя треба боротися...»

Чи, на Вашу думку, саме таким шляхом можна досягнути щастя?

Чи потрібна індивідуальна робота з дівчиною та її батьками?

Що порадити однокласникам Катерини?

Педагогічна задача № 5

В Ігоря мати - лікар, а батько - науковий працівник. Вони безперервно «виховують» сина. Жодна його помилка не проходить без того, щоб Ігорю не прочитати нотацію про обов'язок і порядність. Він вже не тільки звик до цього моралізаторства, а й навчився хитрувати, щоб уникнути нотацій і неприємностей. Зараз він закінчує школу. Його мрія - стати директором банку, щоб мати більше грошей і зв'язків.

Виявіть та проаналізуйте недоліки в сімейному вихованні.

Ваші поради батькам.

Допоможіть Ігорю зрозуміти соціальний зміст його мети.

Педагогічна задача № 6

Марина зростала в дитячому будинку. Її батьки були позбавлені батьківських прав. Марині - 10 років. Вона нестримана, агресивна, у відносинах незалежна, напружена, В новій школі на неї звернув увагу організатор позакласної роботи. Вони довго спілкувалися. Та перервав розмову шкільний дзвоник. Учитель пообіцяв продовжити бесіду на великій перерві. Марина була біля кабінету відразу після дзвоника, та вчитель, зайнятий жвавою розмовою з іншими підлітками, тільки привітно кивнув дівчинці, продовжуючи обговорення справ. Марина із силою вдарила віконну шибку - на руді проступила кров. Учителю, який підбіг до неї, відповіла: «Відійдіть, я вас ненавиджу!»

1. До яких помилок вдався вчитель у такій ситуації? Шляхи їх усунення, на Вашу думку?

2. Які можна допустити варіанти встановлення довірливого контакту з дівчинкою?

3. Як необхідно здійснювати індивідуальний підхід у вихованні учнів?

Педагогічна задача № 7

Молода вчителька проводить виховну годину, починаючи її словами: «Немає такої людини, яка б не мріяла про подвиг!» і чує у відповідь...» Чому ні?! Є - говорить учень. - Я не мрію про подвиг».

Як ви порадите реагувати вчительці?

Чи є подвиг виявом самоактуалізації особистості?

Що обумовлює ефективність проведення виховної години?

Педагогічна задача № 8

«Раніше я була доброю та слабкою. Не вміла та й не хотіла вживати брудну лексику, не знала, як захистити себе. Зараз я зовсім інша - мене навіть бояться... Тепер я знаю, що до таланту треба додати хоч трошки жорстокості, тоді ти сильна особистість, а інакше - ти нічого не варта. Наш час - це час сильних людей, які вміють завойовувати своє місце в житті».

Про що свідчать ці судження?

Ваша думка про ціннісні орієнтації як представника сучасної молоді?

Які якості, на Вашу думку, характеризують сильну особистість?

Педагогічна задача № 9

- Давай, сину, поговоримо про розбиті вікна Смирнових, - спокійно говорить батько, - Навряд чи я зможу тобі допомогти, проте все ж таки поясни мені, як це сталося.

Син намагається пояснити ситуацію, що випадкове влучення футбольного м'яча спричинило побиття вікон Смирнових, які мешкають на першому поверсі.

- Я згоден, що це сталося не навмисно. - говорить батько. - У повсякденному житті, як і у футболі, діють свої жорсткі правила. Але ж ти підкоряєшся свистку судді? У такому разі скажи мені, яке покарання ти вважаєш справедливим?

1. Який виховний прийом застосований батьком?

2. Які якості будуть розвиватися в сина під впливом такої поведінки батька?

3. Яке покарання Ви вважаєте педагогічно доцільним?

Педагогічна задача № 10

Мати п'ятикласника розгнівалася на зауваження на адресу її хлопчика: пихатий та погано вчиться.

- Моя сім'я - мій дім! Я не заглядаю, що відбувається на Вашій кухні! Мої діти — і мені їх виховувати та відповідати за них перед собою та дітьми. Ніхто не має права втручатися та судити, які я роблю їм подарунки,

у які секції записую, де і чому навчаю та скільки за це сплачую! Престиж - не лихо! Мої друзі діють так само, і поки ніхто на скаржився.

Чим обумовлена така агресивна відповідь матері?

Чи припустилася помилки вчителька?

Як поєднувати в сімейному вихованні моду та престиж з інтересами дитини?

Педагогічна задача № 11

Ішов урок англійської мови в 6 класі. Вчителька пояснювала новий матеріал. Учні слухали не дуже уважно, втомилися, бо це був останній урок. Працювати класові заважав Сашко К., учень надзвичайно неслухняний. Вчителька кілька разів робила йому зауваження, але він не реагував: сміявся, передражнявав учнів.

Утративши терпіння, вчителька підійшла до Саші (він сидів, обернувшись до сусіда і не бачив її) й долонею ляпнула його по голові. Звук був гучним і в класі засміялися. Повернувшись до вчительки, Саша голосно вимовив нецензурне слово.

Який стиль педагогічного спілкування обрала вчителька у даній ситуації?

Якою була позиція учня?

Укажіть на продуктивність взаємодії вчительки з учнем у цій ситуації.

Педагогічна задача № 12

«Не можна виховувати мужність лише розповідями про героїчні вчинки. Так можна виховати лише спостерігача, для якого чужий подвиг стає об'єктом для споглядання, є розважальним моментом. Треба поставити людину в такі умови, щоб вона могла виявити мужність будь в чому - у стриманості, в прямому, відкритому слові, у терплячості, у сміливості. Любов до праці треба виховувати працею, а не тільки розмовами про працю».

Чи згодні Ви з думкою А. Макаренка?

Яку головну умову переконування підтверджують ці слова?

Які основні вимоги до переконування Вам відомі?

Педагогічна задача № 13

Один з авторів, піднімаючи питання про виховання естетичних смаків молоді, скаржиться на те, що добра половина молоді, що має музичну освіту, не любить класичну музику. Музична освіта, на його думку, не завжди прищеплює любов до музики. Музичною грамотою можна оволодіти, але в той же час можна залишитися емоційно "глухим".

Причину такого положення він вбачає в тому, що на практиці відбулося змішування двох понять: освіта і виховання.

Як Ви вважаєте, чи правий автор, розрізняючи поняття освіти і виховання?

У чому специфіка кожного з них?

Педагогічна задача № 14

У базовій навчальній програмі з фізичного виховання для вищихназвчальних закладів України пропонується цілеспрямовано впливати на студентів фізичними вправами, силами природи та гігієнічними чинниками з метою зміцнення здоров'я, розвитку рухових якостей, забезпечення готовності до активного життя і професійної діяльності.

Як це пов'язати з фізичним вихованням школярів?

Що може зробити класний керівник у цьому напрямі?

Педагогічна задача № 15

Якщо Ви класний керівник і кажете учням: «Займайтеся фізичною культурою і спортом, робіть фіззарядку», а самі маєте зайву вагу, важку ходу, незручність у рухах, то чи маєте Ви моральне право ставити вимоги до учнів?

Чи має особистий приклад вчителя значення у фізичному вихованні учнів?

ТЕМА : РОБОТА З БАТЬКАМИ І ГРОМАДСЬКІСТЮ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

1. Завдання, зміст і методика виховання дітей у сім'ї
2. Педагогічні знання батьків та їх вплив на формування особистості дитини
3. Види, методи роботи з батьками
4. Дитячі та юнацькі організації.

Контрольно-практичні завдання.

- Назвіть основні завдання родинного виховання.
- Назвіть головні умови сімейного виховання.
- Хто відіграє провідну роль у сімейному вихованні? І чому?
- Як ви розумієте вислів А.Макаренка «Ваша власна поведінка, - писав А. Макаренко, звертаючись до батьків, - вирішальна річ».
- Охарактеризуйте поняття «Педагогічно неспроможні сім'ї».

- Обґрунтуйте поняття «Педагогічно пасивні сім'ї».
- Перерахуйте особливості сім'ї, які істотно впливають на становлення особистості дитини.
- Назвіть відомі вам книги про виховання дітей у сім'ї, виділіть основні ідеї.
- Назвіть основні колективні форми роботи з батьками.
- Назвіть умови ефективності сімейного виховання.
- Назвіть основні напрямки виховання дітей у сім'ї.
- Навіть типові помилки сімейного виховання.
- Що сприяє підвищенню рівня педагогічної культури батьків?
- Назвіть ознаками того, що в процесі спілкування вчитель встановив контакт з батьками учня.

-

Рекомендована література

1. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання / Карпенчук С.Г.. - К.: Вища школа, 1997. – 304 с.
2. Кузьмінський А.І. Педагогіка: завдання і ситуації: практикум / А.І. Кузьмінський, Л.П. Вовк, В.Л. Омеляненко. - К. : Знання-Пресс, 2003. - 429 с.
3. Максимюк С.П. Педагогіка: навч. посіб. / С.П. Максимюк; М-во освіти і науки України, Рівненський держ. гуманіт. ун-т. - К. : Кондор, 2005. - 672 с.
4. Мельничук С.Г. Педагогіка (теорія виховання). – К.: Видавничий дім «Слово», 2012. – 288 с.

Педагогічні задачі

Педагогічна задача № 1.

Ігор був дуже вразливим, не по роках задумливим. До трьох із половиною років він знав уже всі букви, з чотирьох читав "про себе". Школу Ігор сприйняв байдуже. Він добросовісно виконує уроки, але цікавості вони в нього не викликають. Хлопець учить у третьому класі. Має широке коло інтересів: вивчає життя тварин, цікавиться фізикою, хімію, дуже любить математику, вивчає англійську мову, читає науково-популярні журнали. Характер в Ігоря важкий, він самолюбивий, впертий. У нього немає друзів.

Спроектуйте таку систему виховної роботи з цією дитиною, щоб забезпечити виявлення й розвиток усіх його здібностей. Обдаровані діти мають вчитися: а) у загальних класах, а свої таланти проявляти поза школою; б) у спеціалізованих школах, класах; в) у звичайних класах, але за окремими програмами.

Педагогічна задача № 2.

В сім'ї панувала атмосфера позитивного психологічного мікроклімату на виховання дітей. Батьки цікавилися справами своїх дітей, не лише що стосувалися шкільного життя, а й їхніми іншими справами.

Який вплив на виховання дітей мала атмосфера цієї сім'ї?

Які моральні якості формуються у дітей у цій сім'ї?

Педагогічна задача № 3

Четвертий клас. Загальний стаж роботи класного керівника А. Ф. — 16 років, у даному класі — перший рік. Клас збірний: у його складі — хлопці з кількох сусідніх шкіл. Більшість учнів єднає не тільки спільне навчання, але і заняття в спортивних секціях і гуртках. Між дітьми складаються стосунки взаємної підтримки. Актив класу, обраний на початку навчального року, тільки починає свою роботу. А. Ф. буває з хлопцями нервозна, причеплива, іноді зривається на лемент через незначні причини. Особливо нетерпима до запізнь учнів. Хлопці помічають ці вади у характері вчителя, іноді намагаються «грати» на них. Увійшовши із запізненням до класу, А. Ф. побачила, що діти сидять не на своїх місцях. Більшість взяли в гардеробі пальта. У класі гамірно. Необхідно почати виховну годину, але обстановка не та... Вчителька задумалась, як знайти спосіб, за допомогою якого можна швидко заспокоїти учнів, створити робочу обстановку.

1. Чи був наведений приклад вчинку школярів навмисним чи навпаки?

2. Як міг вплинути на ситуацію характер відносин учнів у даному класі?

3. Який психологічний стан четвертокласників потрібно було помітити

4. Що треба оперативно врахувати А. Ф. при виборі методу взаємодії з класом?

Проаналізуйте варіанти розв'язання задачі:

а) підійшовши до вчительського столу, А. Ф. цього разу терпляче витримала паузу, повертаючи увагу дітей своїм мовчанням. Дочекавшись тиші, сказала: «Пробачте, хлопці. Мене затримала контрольна робота в сусідньому класі»;

б) звернулася до більш спокійного у цю хвилину ряду учнів, вказавши на них рукою: «Перший (другий, третій) ряд буде сьогодні, напевне, найбільш дисциплінованим, судячи з того, що хлопці вже зараз уважні»; в) почала голосно стукати указкою по столу і закликати дітей до порядку, намагаючись перекричати загальний шум.

Педагогічна задача № 4

В четвертому класі з'явилась нова дівчинка. Жила вона з матір'ю та двома меншими братами. Мати мало турбувалася про дочку. Тому вона

часто запізнювалася до школи, приходила неохайна. З учнями дівчинка майже не спілкувалася, погано вчилася.

Що б Ви порадили класному керівнику в такій ситуації?

Вкажіть основні форми та методи роботи класного керівника з дітьми з проблемних сімей.

Педагогічна задача № 5

В одній дружній сім'ї з'явилася така традиція - вечорами за чашкою чаю обговорювались події дня. Всі разом переживали радощі та невдачі в житті кожного члена сім'ї. Багато розмов було про роботу матері - вона вчителька, про складні операції батька-хірурга. Всі досягнення і невдачі дітей обговорювались з такою ж зацікавленістю, як і справи дорослих. І не тільки їх успішність, а також гуртки, спорт - усе викликало інтерес. У дім досить часто приходили однокласники дітей. Батько й мати з інтересом слухали про шкільне життя, брали участь в обговоренні подій.

Який вплив на виховання дітей мала атмосфера цієї сім'ї?

Які моральні якості формуються у дітей у цій сім'ї?

Педагогічна задача № 6

Пригадується розмова з одним інженером. Батька турбувало те, що у сина помітно знизилась оцінка, він став замкнутим, грубим.

Ми розговорились.

- Скажіть, що читає ваш син?

Батько невизначено потиснув плечима:

- Я якось не слідкував... у школі їм, напевно, кажуть, що треба читати.

- Прогулюєтесь ви з сином у годину відпочинку?

- Та що він, малюк? – заперечив інженер. – По-моєму від достатньо дорослий, щоб самостійно гуляти.

- То можливо, ви з ним в театр, на концерти ходите коли – не будь?

- Я лише з дружиною ходжу, - відповів інженер. – Та ви не думайте, я ніколи не відмовляю синові в грошах у кіно, театр чи ще на які-небудь розваги.

- Зрозумійте, справа не в грошах. Ви шкодуєте синові головного: вашого душевного тепла, уваги.

Батько захвилювався:

- Дозвольте, адже ми турбуємось про хлопчика! Одягаємо, годуємо його, забезпечуємо всім необхідним. Я завжди запитую про його оцінки в школі, підписую щоденник, дружина ходить на батьківські збори. Хіба він забутий усіма?

Розгляньте цю ситуацію з позиції батьківського авторитету.

Які помилки допускають батьки у вихованні сина?

Педагогічна задача № 7

Учитель (молодий фахівець) прийшов працювати до третього класу, де до нього працював інший учитель. Учні стали отримувати нижчі оцінки, ніж попереднього навчального року. На перших батьківських зборах батьки учнів у брутальній формі стали висувати претензії до вчителя. Створилася конфліктна ситуація.

Що необхідно було зробити вчителю, щоб уникнути даної конфліктної ситуації?

Як би вчинили Ви на місці вчителя?

Педагогічна задача № 8.

Четвертокласнику Сашку дали громадське доручення, яке він виконав так добре, що педагоги замилювалися хдопчиком. Директор вирішив оголосити батькам Сашка подяку за гарне виховання сина і з цією метою запросив батька до школи. Але той чомусь не прийшов. А наступного дня зателефонував і перепросив: «Я був зайнятий терміновою роботою, але Ви не хвилюйтесь, я його уже відлупцював. Я відразу зрозумів, що він щось накоїв...».

У чому Ви бачите причину того, що трапилось?

Проаналізуйте ситуацію

Педагогічна задача № 9.

Йдуть батьківські збори. Звертаючись до батьків, учителька говорить: «Для двох учнів класу є загроза залишитися на другий рік». А потім: «У мене на другий рік залишаються тільки дурні!». Даючи характеристику дітям, вона продовжує: «А ваша дівчинка непогана, але здібності незначні — посидючістю бере». Дайте оцінку поведінки вчителя на батьківських зборах.

Які можливі наслідки таких дій учителя?

Педагогічна задача № 10.

Мати Юри прийшла до школи ображена: її сину поставили з арифметики посередню оцінку, а його другові Віті найвищу, тоді як Юра завжди допомагає Віті вирішувати задачі. Що сказали б ви матері Юри на місці вчительки?

Що слід зробити вчителю в даній ситуації?

Педагогічна задача № 11.

Біля учительської мама нестаранного учня — ефектна жінка, дорого, але без смаку одягнена, атакуючи вчительку, кричить: «Дві двійки йому вліпили, а він каже, що вчив. Я йому вірю: він мені ніколи не бреше. Я знаю: ви його просто не злюбили за те, що правду сказав на виховній».

годині: у Вас мазунчики є в класі». Вчителька: «Але він не учив, не знав навіть елементарного...». Мама: «Я офіційно заявляю: ще одна двійка, і я піду далі. Чому Вас тільки в інституті навчають?! Нічого самі не знаєте і дітям пояснити не можете». Вчителька: «Інші, проте, розуміють. Тільки Ваш Коля...». Мама (кричить ще голосніше): «Я тебе виведу на чисту воду, давно зрозуміла, що тільки мій Коля в тебе поганий...».

Як би Ви вели цей «змістовний» діалог на місці вчительки?

Педагогічна задача № 11.

«Що ж Ви, з власним сином справитися не можете? От, подивіться, три двійки підряд! Якщо ще хоч одну одержить, я обіцяю — виставлю йому двійку за півріччя. І зверніть увагу на його нестерпну поведінку! Я його більше на уроки пускати не буду. Так що вживайте заходів! Я Вас попередила».

Яке почуття пережили батьки учня після розмови з учителем? Дайте оцінку поведінці вчителя.

Чи порушила вчителька норми педагогічної етики?

Як слід вести бесіду з батьками?

Ваші педагогічні дії і план розмови?

Педагогічна задача № 12.

В четвертому класі з'явилась нова дівчинка. Жила вона з матір'ю та двома меншими братами. Мати мало турбувалася про дочку. Тому вона часто запізнювалася до школи, приходила неохайна. З учнями дівчинка майже не спілкувалася, погано вчилася.

Що б Ви порадили класному керівнику в такій ситуації?

Вкажіть основні форми та методи роботи класного керівника з дітьми з проблемних сімей.

Педагогічна задача № 13.

На батьківських зборах батьки запропонували, щоб у класного керівника і вчителів-предметників кожного тижня були чітко визначені години прийому батьків.

Як Ви ставитесь до такої пропозиції батьків?

Педагогічна задача № 14.

В одній дружній сім'ї з'явилася така традиція - вечорами за чашкою чаю обговорювались події дня. Всі разом переживали радощі та невдачі в житті кожного члена сім'ї. Багато розмов було про роботу матері - вона вчителька, про складні операції батька-хірурга. Всі досягнення і невдачі дітей обговорювались з такою ж зацікавленістю, як і справи дорослих. І не тільки їх успішність, а також гуртки, спорт - усе викликало інтерес. У дім досить часто приходили однокласники дітей. Батько й мати з інтересом слухали про шкільне життя, брали участь в обговоренні подій.

*Який вплив на виховання дітей мала атмосфера цієї сім'ї?
Які моральні якості формуються у дітей у цій сім'ї?*

Педагогічна задача № 15.

Версія вчителя: «Сама не слухає й іншим заважає! Непосидюща, неухажлива...» і ще багато всіляких «ні» та «не». Учитель переконаний, що його завдання - дати дітям знання, а вихованням дітей повинні займатися батьки (і багато в чому це є правдою).

Версія дитини: «У школі нудно й нецікаво! Хочеться повернутися назад у садок, де можна було гратися цілими днями».

Які шляхи розв'язання?

Педагогічна задача № 16.

Версія вчителя: «Живе в хмарах, постійно відволікається. Усе потрібно повторювати по кілька разів!» Учителеві не подобається, що батьки ретельно роблять із дитиною уроки й не дають їй самостійно вчитися. Як наслідок - за домашнє завдання в неї тверде «12», а самостійну роботу в класі ледве можна оцінити на «3».

Версія дитини: «Учитель занадто швидко все розповідає».

Яка роль батьків?

Педагогічна задача № 17.

Вчитель пише в щоденнику зауваження: «У вашого сина погано з англійською мовою, прошу вжити заходів». Або: «Ваша дочка багато говорить без дозволу на уроці літератури. Прошу вжити заходів».

Ваше ставлення до записів такого роду?

Аргументуйте свою відповідь.

Педагогічна задача № 18.

У народній педагогіці добре відома ідея «виховання побутом».

Розробіть план бесіди для батьків, розкриваючи значення цієї концепції у розвитку естетичної культури учнів

Педагогічна задача № 19.

- Давай, сину, поговоримо про розбиті вікна Смирнових, - спокійно говорить батько, - Навряд чи я зможу тобі допомогти, проте все ж таки поясни мені, як це сталося.

Син намагається пояснити ситуацію, що випадкове влучення футбольного м'яча спричинило побиття вікон Смирнових, які мешкають на першому поверсі.

- Я згоден, що це сталося не навмисно. - говорить батько. - У повсякденному житті, як і у футболі, діють свої жорсткі правила. Але ж ти підкоряєшся свистку судді? У такому разі скажи мені, яке покарання ти вважаєш справедливим?

Який виховний прийом застосований батьком?

Які якості будуть розвиватися в сина під впливом такої поведінки батька?

Яке покарання Ви вважаєте педагогічно доцільним?

Педагогічна задача № 20.

Мати четвертокласника розгнівалася на зауваження на адресу її хлопчика: пихатий та погано вчиться.

- Моя сім'я - мій дім! Я не заглядаю, що відбувається на Вашій кухні! Мої діти — і мені їх виховувати та відповідати за них перед собою та дітьми. Ніхто не має права втручатися та судити, які я роблю їм подарунки, у які секції записую, де і чому навчаю та скільки за це сплачую! Престиж - не лихо! Мої друзі діють так само, і поки ніхто на скаржився.

Чим обумовлена така агресивна відповідь матері?

Чи припустилася помилки вчителька?

Як поєднувати в сімейному вихованні моду та престиж з інтересами дитини?

Педагогічна задача № 21.

У сім'ї Микитюків нерідко виникали суперечності щодо виховання одинадцятирічної доньки Олени. Батько вважав, що треба суворо вимагати від доньки дотримання порядку, виконання певних обов'язків у сім'ї, привчати її до самообслуговування. Мати ж вважала, що Олена ще напрацюється, то ж нехай побільше відпочиває. Бабуся також намагалася догодити онучці й частенько прибирала її розкидані речі.

Проаналізуйте ситуацію, що склалася у сім'ї. Як можуть позначитися різні позиції членів родини на вихованні Олени та формуванні у неї особистісних якостей?

ТЕМА:

ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ В КОЛЕКТИВІ

1. Поняття колективу: суть, ознаки, функції, структура.
2. Органи учнівського самоврядування.
3. Виховний вплив колективу.
4. Робота класного керівника
5. Педагогічні знання батьків та їх вплив на формування особистості дитини.
6. Види, методи роботи з батьками.
7. Дитячі та юнацькі організації.

Контрольно-практичні завдання.

1. Прокоментуйте вислів А.. Макаренка: « Правильне виховання неможливе собі уявити як виховання нетрудове».

2. Принципи трудового виховання (за В.О. Сухомлинським).
3. Роль трудового виховання у професійній орієнтації.
4. Які напрямки і форми трудового виховання, на Ваш погляд, є найбільш ефективними. Обґрунтуйте відповідь.
5. Користуючись збіркою українських прислів'їв, приказок, випишіть 15 прислів'їв про ставлення народу здоров'я людини.

Рекомендована література

1. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання / Карпенчук С.Г.. - К.: Вища школа, 1997. – 304 с.
2. Кузьмінський А.І. Педагогіка: завдання і ситуації: практикум / А.І. Кузьмінський, Л.П. Вовк, В.Л. Омеляненко. - К. : Знання-Пресс, 2003. - 429 с.
3. Максимюк С.П. Педагогіка: навч. посіб. / С.П. Максимюк; М-во освіти і науки України, Рівненський держ. гуманіт. ун-т. - К. : Кондор, 2005. - 672 с.
4. Мельничук С.Г. Педагогіка (теорія виховання). – К.: Видавничий дім «Слово», 2012. – 288 с.
5. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://www.meduniv.lviv.ua/files/info/nats_strategia.pdf
6. Червінська І. Б. Методика виховної роботи в початковій школі : теорія й практика. Навчально-методичний комплекс. – Частина 1. Опорні конспекти лекцій [для студ. вищ. навч. закл.] / Інна Богданівна Червінська. – Івано-Франківськ : Вид-во Симфонія Форте, 2013. – 332 с.

Педагогічні задачі

Педагогічна задача № 1

Четвертий клас. Клас збірний: у його складі — хлопці з кількох сусідніх шкіл. Більшість учнів єднає не тільки спільне навчання, але і заняття в спортивних секціях і гуртках. Між дітьми складаються стосунки взаємної підтримки. Актив класу, обраний на початку навчального року, тільки починає свою роботу. А. Ф. буває з хлопцями нервозна, причеплива, іноді зривається на лемент через незначні причини. Особливо нетерпима до запізнь учнів. Хлопці помічають ці вади у характері вчителя, іноді намагаються «грати» на них. Увійшовши із запізненням до класу, А. Ф. побачила, що діти сидять не на своїх місцях. Більшість взяли в гардеробі пальта. У класі гамірно. Необхідно почати виховну годину, але обстановка не та... Вчителька почала нервово і голосно стукати указкою по столу і закликати дітей до порядку, намагаючись перекричати загальний шум.

Як міг вплинути на ситуацію характер відносин учнів у даному класі? Який психологічний стан четвертокласників потрібно було помітити?

Що треба оперативно врахувати вчительці при виборі методу взаємодії з класом?

Педагогічна задача № 2

Учитель тоді вчитель, коли досконало знає свою навчальну дисципліну, оскільки від його наукового багажу залежить його визнання учнями, а потім і батьками.

Оскільки душа дитини повніше розкривається не на уроках, а в позашкільних справах та в процесі спілкування, то тільки той учитель - майстер, хто вільно володіє прийомами спілкування, вміє зробити життя школярів цікавим. Треба навчити дитину вчитися протягом усього життя та постійно працювати над собою, збагачуючи себе і духовно – це головне для вчителя. Культура, кругозір та інтелігентність - важливі показники якостей людини як вчителя.

Раптом Віра Михайлівна зняла окуляри і тоном, який свідчив, що думки вчителів зачепили її самолюбство, голосно сказала:

А я вважала і вважаю, що головне для вчителя – це сумління. - Та після невеликої паузи продовжила. — Я вже двадцять п'ять років перша приходжу до школи й остання ухожу. Я всю себе віддаю дітям, Потрібно всього себе віддавати дітям - от що робить учителя Вчителем!

Але ще потрібно, щоб було що віддавати дітям, - додав хтось із вчителів. А от я - звичайно разом із колегами - випустила у життя декілька сотень хлопчиків та дівчаток. Двоє з них стали академіками, троє докторами, п'ятеро кандидатами наук, а скільки інженерів, лікарів, вчителів - не перерахувати, — додала Галина Аркадіївна,

-Галино Аркадіївно, а скількох Ви не врятували? – запитав молодий учитель біології.

-Що це означає - не врятувала? Від чого або від кого не врятувала? - не зрозуміла питання колеги досвідчена вчителька.

-От скільки серед Ваших випускників тих, хто став пияком, кого засудили, а може не засудили, проте став поганою людиною? - допитувався молодий біолог.

Так, Ви праві, Толю. Я ніколи не підраховувала тих, кому не змогла допомогти. Мені, як і багатьом колегам, приємніше працювати із сильними, здібними, яскравими дітьми, які самі бажають вчитися.

Як Ви вважаєте, хто з вчителів правий?

Чи можна вважати цю розмову вчителів показником уболівання за власну професійну компетентність?

Які показники професійної діяльності пропонує враховувати молодий вчитель?

Педагогічна задача № 3

Мама Віталія шукала для свого сина школу. У нього були проблеми: він заїкався. Розмовляючи з директорами шкіл свого району, вона повідомляла про проблему сина. Директори їй співчували, говорили про необхідність повести його до спеціаліста й віддати до спецшколи. І тільки директор 2-ї школи сказав: «Нічого страшного, такого, чого не можна виправити у даному випадку немає. Приводьте його до нас».

Саме у цю школу мама і відвела Віталія. Через два роки Віталій перестав заїкатися.

Чи є вмотивованою відмова директорів загальноосвітньої школи брати до закладу дітей із вадами розвитку?

Чим можна пояснити таку впевненість директора 2-ї школи?

Чи ризикують батьки, вибираючи школу для дитини? Ваша думка.

Педагогічна задача № 4

Директор школи побачив біля свого кабінету гурт хлопців, що оточили двох, які дралися. Він підійшов до них та запросив усіх до свого кабінету, а тих, що дралися, залишитися в коридорі. Закривши двері та залишившись із ними в коридорі, спитав хлопців:

Може, поясните, чому Ви сваритесь, із-за чого ви дралися? Підлітки мовчать, проте з погрозою дивляться один на одного.

Це секрет? - питає директор.

Вони тільки кивають головами.

- Тоді зробимо так, даю Вам 5 хвилин - поговоріть як чоловік з чоловіком, тільки без кулаків та образень, тихо, мирно з'ясуйте свої відносини. І пам'ятайте, Ви повинні увійти в клас ще більшими друзями, ніж були раніше, покажіть усім, як Ви вмієте цивілізовано розв'язувати складні життєві проблеми.

Чи правий директор?

Чи Згодні Ви з думкою, що на практиці повинно реалізовуватися уявлення про «жіноче» та «чоловіче» виховання?

Яке рішення прийняли Ви в подібній ситуації?

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

5. Волкова Н.П. Педагогіка: посібник / Н.П. Волкова. - К.: Академія, 2001. - 576 с.
6. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. №1392, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF> - Назва з екрану.
7. Закон України «Про освіту» (2017 р.).- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF>
8. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання / Карпенчук С.Г.. - К.: Вища школа, 1997. – 304 с.
9. Кузьмінський А. Л. Педагогіка: підручник / А.Л. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко. - К.: Знання-Пресс, 2003. - 418 с.
10. Кузьмінський А.І. Педагогіка: завдання і ситуації: практикум / А.І. Кузьмінський, Л.П. Вовк, В.Л. Омеляненко. - К. : Знання-Пресс, 2003. - 429 с.
11. Максимюк С.П. Педагогіка: навч. посіб. / С.П. Максимюк; М-во освіти і науки України, Рівненський держ. гуманіт. ун-т. - К. : Кондор, 2005. - 672 с.
12. Матвієнко О. В. Основи морального виховання особистості молодшого школяра. - К.; Стилос, 1999. – 236с.
13. Мельничук С.Г. Педагогіка (теорія виховання). – К.: Видавничий дім « Слово», 2012. – 288 с.
14. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навчальний посібник / Мойсеюк Н.Є. – 3-є видання, доповнене. – К., 2001. – С. 350 с.
15. Національна програма «Освіта» Україна ХХІ століття [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pulib.if.ua/part/12079>
16. Омеляненко В.Л. Теорія і методика виховання / В.Л. Омеляненко, А.І. Кузьмінський. – К.: Знання, 2008. – 415 с.
17. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.meduniv.lviv.ua/files/info/nats_strategia.pdf
18. Основи національного виховання / За ред. В. Т. Кузя, Ю. Д. Руденка, З.О.Сергійчука. - К., 2003. – 303с.
19. Пальчевський С. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів/ С.Пальчевський. - К.: Каравела, 2007. - 575 с.
20. Педагогічні задачі: завдання для батьків / За ред. В.Г. Постового. - К., 2006. – 239с.

21. Сорока Г. І. Сучасні виховні системи та технології. - Харків: Ранок, 2002. – 293 с.
22. Теорія виховання: методичні вказівки для організації та проведення практичних занять / автори-упорядники О. І. Кіліченко, О. Б. Чуприна – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2009. – 63 с.
23. Товканець Г.В. Педагогіка: навчально-методичні матеріали. / Товканець Г.В. – Мукачево: МДУ, 2012. – 266 с.
24. Товканець Г.В. Університетська освіта / Товканець Г.В. - К.: Кондор, 2011. – 188 с.
25. Товканець Г.В. Збірник тестів з курсу «Педагогіка» / Товканець Г.В., Товканець О.С. – К.: Кондор-Видавництво, 2015. – 196 с.
26. Фіцула М.М. Педагогіка: навч. посіб. / М.М. Фіцула. - 2-е вид., випр. і доп. - К.: Академвидав, 2006. - 560 с. - (Альма-матер).
27. **Червінська І. Б.** Методика виховної роботи в початковій школі : теорія й практика. Навчально-методичний комплекс. – Частина 1. Опорні конспекти лекцій [для студ. вищ. навч. закл.] / **Інна Богданівна Червінська.** – Івано-Франківськ : Вид-во Симфонія Форте, 2013. – 332 с.
28. **Червінська І. Б.** Теоретико-методичні засади виховної роботи в початковій школі : навч.-метод. посіб. для студ. / **Інна Червінська, Світлана Довбенко.** – Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпат. нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2012. – 515 с.
29. Ягупов В.В. Педагогіка: Навч. посіб. / В.В. Ягупов – К.: Либідь, 2003. – 560 с.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
ПРОГРАМА КURСУ «ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ВИХОВАННЯ»	6
ТЕМА: ПРОЦЕС ВИХОВАННЯ. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА	7
<i>Контрольно-практичні завдання до теми</i>	7
<i>Педагогічні задачі</i>	7
ТЕМА: ЗАКОНОМІРНОСТІ ТА ПРИНЦИПИ ПРОЦЕСУ ВИХОВАННЯ	13
<i>Контрольно-практичні завдання</i>	13
<i>Педагогічні задачі</i>	14
ТЕМА: МЕТОДИ ВИХОВАННЯ	20
<i>Контрольно-практичні завдання</i>	20
<i>Педагогічні задачі</i>	21
ТЕМА: НАПРЯМИ ВИХОВАННЯ	23
<i>Контрольно-практичні завдання.</i>	23
<i>Педагогічні задачі</i>	24
ТЕМА: РОБОТА З БАТЬКАМИ І ГРОМАДСЬКІСТЮ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	28
<i>Контрольно-практичні завдання.</i>	28
<i>Педагогічні задачі</i>	29
ТЕМА: ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ В КОЛЕКТИВІ	35
<i>Контрольно-практичні завдання.</i>	35
<i>Педагогічні задачі</i>	36
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	39
ДОДАТКИ	42

ДОДАТОК

Орієнтовний план виховної роботи на навчальний рік*

1 клас (зразок)

Завдання виховної роботи:

1. Виховувати національну самосвідомість учнів.
2. Системно здійснювати виховання в учнів громадянської позиції. На основі традицій, звичаїв, обрядів українського народу прилучати учнів до скарбниць історії України. Виховувати любов до Батьківщини.
3. Виховувати повагу та любов до державної мови.
4. Формувати моральні якості особистості, культуру поведінки, виховувати бережне ставлення до природи.
5. Спрямувати виховну роботу на створення згуртованого і працездатного учнівського колективу.
6. Сприяти тому, щоб зміст і форми колективної творчої діяльності та індивідуального впливу допомагали кожному з учнів знайти себе і реалізувати свої можливості, інтереси.
7. Працювати над формуванням інтелекту і творчості учнів. Виховувати позитивне ставлення до навчання. Розвивати пізнавальну активність учнів. Вчити культурі розумової праці.
8. Виховувати повагу до праці і людей праці. Формувати в учнів елементарні навички самообслуговування.
9. Розвивати художні здібності дітей.
10. Сприяти фізичному розвитку і зміцненню здоров'я учнів. Формувати навички санітарно-гігієнічної культури. Попереджувати дитячий травматизм.

*Джерело: Дідченко О. В. План виховної роботи на навчальний рік / Олена Володимирівна Дідченко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.schoollife.org.ua/850-2017/>

ОРІЄНТОВНИЙ ПЛАН ВИХОВНОЇ РОБОТИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Дата	Виховні заходи з формування класного колективу	Пам'ятні дати Загальношкільні заходи	Заходи з охорони здоров'я та безпеки життєдіяльності	Індивідуальна робота з дітьми	Співпраця з родинами учнів
01 вересня – 10 вересня	<p>1. Свято першого дзвоника.</p> <p>2. Святковий урок «Перший раз у перший клас!»</p> <p>3. Екскурсія по школі «Школа – твій дім, будь господарем в нім».</p> <p>4. Колективна гра «Як тебе звати?»</p> <p>5. Гра «Ми збираємо портфель».</p>	<p><i>1 вересня – Міжнародний день знань</i></p> <p>👏 Місячник «Увага: діти на дорогах!»</p> <p>👏 Місячник з правил пожежної безпеки.</p> <p><i>9 вересня – день спорту</i></p> <p><i>10 вересня – Міжнародний день пам'яті жертв фашизму</i></p>	<p>1. Розсадити дітей за партами з урахуванням стану здоров'я.</p> <p>2. Бесіда «Як правильно сидіти за партою».</p> <p>3. Обговорення Правил для учнів та правил безпечної поведінки в школі.</p> <p>4. Вибір безпечного маршруту від дому до школи. Складання маршрутного листа «Безпечна дорога до школи».</p> <p>5. Бесіда про уникнення враження вибухонебезпечними предметами. Поведінка в надзвичайній ситуації.</p> <p>6. Визначення груп для занять фізкультурою на основі медичних довідок.</p> <p>7. Складання Листа здоров'я класу.</p>	<p>1. Перевірка наявності у кожного учня необхідного навчального приладдя.</p> <p>2. Співбесіди з учнями та їх батьками з метою отримання первинних відомостей про першокласників та їх родинне оточення.</p> <p>3. Ігри, які допомагають дітям запам'ятовувати один одного, вгадувати за виглядом, голосом «До мене...», «Бджоли», «Запам'ятай ім'я», «Паличка».</p> <p>4. Тестування</p>	<p>1. Висловлення подяки батькам за допомогу у підготовці класної кімнати до навчального року.</p> <p>2. Створення фотоколажу «Першокласний 1-А!»</p> <p>3. Анкетування батьків «Соціальний паспорт родини».</p> <p>4. Складання соціального паспорту класу.</p> <p>5. Батьківські збори «Ваша дитина стала школярем. Секрети шестирічок»</p> <p>6. Вибори батьківського комітету.</p>

<p>11 вересня – 17 вересня</p>	<p>1. Година спілкування «Як стати справжнім учнем» 2. Бесіда «Подружись з режимом дня» 3. Гра-подорож «стежинами знайомств». 4. Міркуємо разом «Я та моє ім'я» 5. Бесіда «Я – частинка класу»</p>	<p><i>15 вересня – Міжнародний день батька</i></p>	<p>1. Розучування фізкультхвилинок на уроках. 2. Організація рухливих перерв. 3. Гра-тренінг «Моя постава». 4. Бесіда «Небезпека споживання грибів і плодів дикорослих рослин»</p>	<p>1. Індивідуальна робота з учнями з метою допомогти адаптуватися у шкільному колективі. 2. Розширення знань про учнів. Творча робота «Малюю себе». 3. Ігри, які допомагають дітям запам'ятовувати один одного, вгадувати за виглядом, голосом «Тік-так», «Зелений крокодил», «Кордон», «Компот», «Хвіст дракона».</p>	<p>1. Засідання батьківського комітету. Планування роботи. 2. Анкетування батьків «Ми і наші діти». 3. Оформлення куточка для батьків з допоміжними матеріалами «Дай руку, першокласнику!».</p>
<p>18 вересня – 24 вересня</p>	<p>1. Година спілкування «Та земля мила, де мати народила» 2. Створення панно «Мое серце тобі, Україно!» 3. Конкурс стріт-арт на асфальті «Хай завжди буде мир!» 4. Бесіда «Академія етикету. Ми йдемо до їдальні». 5. Гра «Чи слухаються тебе ложка, виделка та ніж?»</p>	<p><i>21 вересня – Міжнародний день миру</i></p>	<p>1. Бесіда «Їжа – джерело енергії, росту і здоров'я». 2. Бесіда про пожежну безпеку «Вогник і Пожежа» 3. Бесіда «Руки – основний носій збудників хвороб. Небезпека захворювання на гельмінтоз та кишкові інфекції»</p>	<p>1. Діагностика процесу адаптації першокласників. Скринінг-методика О.Єкжакової. 2. Соціометричне дослідження «Кого б ти запросив до себе в гості?»</p>	<p>1. Відвідування родин учнів удома з метою вивчення родинних умов виховання дитини. 2. Бесіди з батьками «Як формувати у дітей правильне ставлення до свого здоров'я».</p>

25 вересня – 01 жовтня	<ol style="list-style-type: none"> 1. Година спілкування «Хто про старих дбає – гідною людиною виростає». 2. П'ятихвилинка пам'яті жертв трагедії в Бабиному Яру 3. Вікторина «У світі казки чарівної» 4. Посвячення учнів у читачі. 5. Бесіда «Як берегти книгу» 6. Акція «Подаруй школі книгу!» 7. Конкурс на кращу закладку для підручника. 	<p>Декада «Прекрасне пробуджує добре»</p> <p>День її Величності Книги</p> <p><i>29 вересня – День пам'яті трагедії в Бабиному Яру</i></p> <p><i>30 вересня – Всеукраїнський день бібліотек</i></p> <p><i>1 жовтня – Міжнародний день людей похилого віку</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бесіда про необхідність бережного ставлення до зору. 2. Розучування комплексу вправ для очей. 3. Гра «Весела перерва». 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розширення знань про дітей. Творча робота «Словничок» (поясни, що таке «дружба», «турбота», «відповідальність»). 2. Ігри для виявлення особистісних якостей дітей «Радіо», «Вітер дме на мене». 3. Вивчення суспільної спрямованості особистості дитини (методика «Квітка-семицвітка»). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відвідування родин учнів удома з метою вивчення родинних умов виховання дитини. 2. Сбор-лекція «Режим дня першокласника» 3. Індивідуальні бесіди «Чи варто повністю завантажувати час дитини?» 4. Консультація «Як правильно обладнати кімнату чи робочий куточок школяра».
02 жовтня – 08 жовтня	<ol style="list-style-type: none"> 1. Година спілкування «Осінній калейдоскоп». 2. Година милування природою «Осінні дарунки». 3. Екологічна гра-мандрівка «Чому? Звідки? Навіщо?» 4. Виставка малюнків «Танок осіннього листя». 5. Виставка дитячих виробів з природного матеріалу «Щедра осінь» 6. День калини. 7. Конкурс юних фотокореспондентів «Мій чотирилапий друг». 	<p><i>4 жовтня – Міжнародний день захисту тварин</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Організація веселої перерви «Мій веселий м'ячик» 2. Складання правил поведінки при спілкуванні з тваринами. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз батьківських анкет і спостережень (Чи охоче дитина йде до школи? Що дитині подобається у школі, а що ні? Чи охоче дитина розповідає про школу?) Складання корекційних заходів з тривожними учнями. Ігри для подолання тривоги у дітей «Поводир», «Дзеркало». 2. Проектний тест «Неіснуюча тварина» для виявлення у дітей особистісних якостей. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Індивідуальні співбесіди з батьками про проблеми адаптації дітей у школі. 2. Анкетування «Чи розумієте ви свою дитину?»

<p>9 жовтня – 15 жовтня</p>	<p>1. Виховна година «Ми – діти козацького роду» 2. Спортивні змагання «Козацькі забави» 3. Година спілкування «Що таке порядок» 4. Колективна гра «Хто учень?» 5. Організація чергування в класі «Хто черговий? Я черговий!»</p>	<p><i>9 жовтня – Всесвітній день пошти</i> <i>9 жовтня – День художника України</i> <i>14 жовтня – День захисника України</i></p>	<p>1. Бесіда «Фізична зарядка та здоров'я». Розучування з учнями комплексу ранкової зарядки.</p>	<p>1. Під час виховних заходів спільно з дітьми визначити права і обов'язки учня, правила поведінки у школі. 2. Діагностика адаптації дитини до шкільного навчання. Вивчення самооцінки дитини. Проектний тест «Сходинки».</p>	<p>1. Індивідуальні бесіди з батьками про важливість організації відпочинку і загартовування дітей шестирічного віку. 2. Індивідуальні співбесіди з батьками про проблеми адаптації дітей у школі.</p>
<p>16 жовтня – 22 жовтня</p>	<p>1. Класна година «Народження класного колективу. Наша сім'я – це 33 «Я». 2. День веселого ранця. Гра «Про що розповів ранець». 3. Година народознавства «Свято осені». 4. День гарбузової каші.</p>		<p>1. Бесіда «Мої зубки люблять чистоту» 2. Гра-тренінг «Я доглядаю за своїми зубами» 3. Рольова гра «Мої дії у разі відчуття запаху газу»</p>	<p>1. Створення ігрових ситуацій, організація розумових та сюжетно-рольових ігор для виявлення здібних та обдарованих дітей. 2. Діагностика емоційної сфери дитини за методикою О.Орехової «Будиночки» 3. Індивідуальна робота з учнями, яким важко спілкуватися з однолітками. Ігри для формування соціально-комунікативних навичок дітей «Комплімент», «Крісло», «Місточок», «Ланцюжок допомоги», «Посмішка по колу».</p>	<p>1. Індивідуальні бесіди з батьками «Нове у поведінці вашої дитини». 2. Відвідування родин учнів удома. Індивідуальні бесіди «Якщо ваша дитина сором'язлива» 3. Залучення батьків до організації і проведення заходу «Посвята в першокласники».</p>

23 жовтня – 29 жовтня	<p>1. Година спілкування «Добре там жити, де вміють дружити»</p> <p>2. Колективне складання правил дружньої гри.</p> <p>3. Засідання в клубі Ввічливих «Вітаємось один з одним».</p> <p>4. Година Пам'яті «Хай вічний палає вогонь!» до Дня визволення України від фашистських загарбників.</p> <p>5. Посвячення в першокласники «Ми тепер не просто діти, ми тепер вже – школярі!»</p>	28 жовтня – день визволення України від фашистських загарбників	<p>1. Комплексна бесіда про безпеку життєдіяльності учнів під час осінніх канікул «Безпечні канікули».</p> <p>2. Складання правил поведінки з незнайомими людьми.</p>	<p>1. Визначення рівня виховних можливостей кожної родини з метою забезпечення індивідуального і диференційованого підходу у співпраці з батьками.</p> <p>2. Учити дітей бути уважними один до одного: відчувати настрій товариша, говорити іншим компліменти, пропонувати допомогу тощо.</p> <p>3. Дати учням поради щодо розв'язання конфліктів без насильства.</p>	<p>1. Індивідуальні бесіди з батьками про діагностику і корекцію порушень морального розвитку дитини.</p> <p>2. Батьківські збори «Успішна адаптація до школи як умова гармонійного розвитку особистості»</p>
06 листопада – 12 листопада	<p>1. Година спілкування «Наше диво калинове – українська рідна мова»</p> <p>2. Конкурс малюнків «Буква ожила»</p> <p>3. Засідання в клубі Ввічливих «Бесіда про бесіду» (про правила спілкування)</p>	<p>9 листопада – День української мови та писемності</p> <p>Тиждень української мови та писемності</p>	<p>1. Бесіда «Сірники – не іграшка»</p> <p>2. Корекція зору і постави учнів. Пересаджування дітей.</p>	<p>1. Поділ класу на мікрогрупи. Розподіл доручень.</p> <p>2. Сюжетно-рольова гра «Чарівні слова».</p> <p>3. Організувати виставку дитячих досягнень «Мій зошит». Похвалити тих, хто гарно пише, стимулювати тих, у кого ще не виходить.</p>	<p>1. Ознайомити батьків із розподілом класного колективу на мікрогрупи і заохотити до участі у роботі з мікрогрупами дітей.</p> <p>2. Консультація «Як сприяти формуванню правильної постави у першокласників».</p>

13 листопада – 19 листопада	<ol style="list-style-type: none"> 1. Урок добросердя «Твори добро на радість людям» 2. Конкурс розповідей «Все хочемо вміти або Як ми допомагаємо дорослим». 3. Інтелектуальна хвилинка «Хочу все знати!» 	<p><i>16 листопада – Міжнародний день толерантності</i></p> <p><i>19 листопада – Міжнародний день відмови від куріння</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Тренінг спілкування «Ласкавинки» (дарування один одному слів-ласкавинок, малюнків, сюрпризів тощо) 2. Бесіда «Емоції та настрої людини». Ігри для гарного настрою. 3. Бесіда про шкідливість паління «Крапля отрути». 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Стимулювати дітей до відповідального виконання доручень. 2. В процесі проведення класних годин вчити дітей висловлювати свою думку, прислухатися до думки товаришів, давати оцінку добрим і поганим вчинкам дітей. 3. Учити дітей робити добро, бути уважними і чуйними, допомагати старшим. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Індивідуальні бесіди з батьками про ставлення дитини до товаришів у класі. 2. Лекція для батьків про виховання дітей на власному прикладі.
20 листопада – 26 листопада	<ol style="list-style-type: none"> 1. Виховна година «Твої права, дитино!» 2. Створення колективного панно «Світ у мені і в світі Я» 3. Майстер-клас «Естафета злагоди» (виготовлення сувенірів з використанням народних традицій для школярів з інших областей України). 4. Рейд-перевірка «Як живуть твої підручники». 5. День енергозбереження. 	<p><i>20 листопада – Всесвітній день дитини</i></p> <p><i>21 листопада – День Гідності і Свободи</i></p> <p><i>24 листопада – День без покупок</i></p> <p><i>26 листопада – День пам'яті жертв голодомору</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бесіда «Твої друзі – Чистота та Охайність». 2. Бесіда-гра «Моє робоче місце» 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Спостереження за поведінкою дітей з метою надання необхідної допомоги і підтримки. 2. Індивідуальна робота з учнями, які схильні до агресивної поведінки. Ігри та вправи для позбавлення агресивної енергії дітей «Ображалки», «Кулачок», «Спина до спини». 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Лекторій для батьків «Такі різні діти»

27 листопада – 03 грудня	<ol style="list-style-type: none"> 1. Година спілкування «Хай панують на землі людяність і ласка» 2. Екологічна вікторина «Ми – твої друзі, природо!» 3. Виготовлення тематичного панно «Як тварини готуються до зими». 4. Екологічна акція «Допоможи пташкам узимку!» (розвішування годівниць) 5. Сюжетно-рольова гра «Як примирити «хочу» і «треба?» 	<p><i>1 грудня – Всесвітній день боротьби зі СНІДом</i></p> <p><i>3 грудня – Міжнародний день інвалідів</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бесіда «СНІД – небезпечна хвороба!» 2. Бесіда зі шкільним лікарем «Як запобігти простудним захворюванням?» 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Залучення дітей до різноманітних ігор, як можливість їх самовираження. 2. Індивідуальні бесіди з сором'язливими дітьми. Ігри для подолання сором'язливості дітей «Через скло», «Фанти», «Розігрування ситуацій» 3. Пояснити учням, що таке милосердя, його необхідність для людини, яка потрапила у біду. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Індивідуальні бесіди з батьками «З ким і у що любить гратися ваша дитина?» 2. Засідання батьківського комітету з питань організації і проведення новорічних свят.
04 грудня – 10 грудня	<ol style="list-style-type: none"> 1. Виховна година «Життя людини – найвища цінність» 2. Година спілкування «Бджола мала, а й та працює». 3. Сюжетно-рольова гра «Мій вихідний день». 4. Спортивні змагання «Нумо, хлопці!» 5. Виготовлення арт-листівок для українських воїнів. 6. Пізнавальна гра «Звідки прийшов зошит?» 	<p><i>6 грудня – День Збройних Сил України</i></p> <p><i>10 грудня – Міжнародний день захисту прав людини</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бесіда про правила безпеки при користуванні побутовими електроприладами. 2. Організація веселої перерви. Конкурс на кращу рухливу гру. 3. Бесіда «Збережи здоров'я взимку. Небезпека ігор біля водойм взимку». 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Рейд «Боротьба з Королем Сміття» (посильне прибирання класної кімнати) 2. Допомогти кожному учню знайти себе, проявити в улюбленій праці. 3. Проектний тест «Малюнок людини» для діагностики пізнавальної сфери та особистісних якостей дітей. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Батьківський лекторій «Гра – не просто забава» (про значення гри для розвитку дитини). 2. Індивідуальні бесіди з батьками про права і обов'язки членів родини.

11 грудня – 17 грудня	<ol style="list-style-type: none"> 1. Година спілкування «Прийшла чарівниця зима!» 2. Конкурс на кращу витинанку «Зимові візерунки» 3. День загадок «Загадаємо-відгадаємо». 4. Бесіда «Самолюб нікому не люб». 		<ol style="list-style-type: none"> 1. Рольова гра «Один вдома». 2. Бесіда «Збережи здоров'я взимку. Будьте обережні на льоду!» 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конкурс на краще читання віршів про зиму з метою виявлення літературних здібностей. 2. Індивідуальна робота з учнями, яким важко знайти друзів. Ігри для прояву дітьми радості, задоволення «Я вмію радість дарувати» 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Батьківські збори «Як ми спілкуємося з дитиною в родинному колі» 2. Залучення батьків до підготовки і проведення новорічних свят у школі. 3. Індивідуальні бесіди з членами родин «Як зробити новорічне свято для дітей цікавим і незабутнім?»
18 грудня – 24 грудня	<ol style="list-style-type: none"> 1. Запис дитячих побажань. Створення колажу «Любий Отче Миколаю, щиро я тебе благаю...» 2. Свято «Миколай іде, чемним дітям дарунки несе». 3. Екологічна акція «Врятуємо ялинку!» 4. Конкурс новорічних масок «Відгадай, хто я!» 5. Новорічне свято. 	<i>19 грудня – свято Миколая Чудотворця</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бесіда «Безпечна поведінка біля новорічної ялинки». 2. Комплексна бесіда про безпеку життєдіяльності учнів під час зимових канікул. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз стану відвідування учнями школи. 2. Аналіз якості виконання дітьми своїх доручень. 3. Виховання в кожному учневі потреби і бажання брати активну участь у класних заходах. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Індивідуальні бесіди з батьками про успіхи їх дітей. 2. Поради батькам щодо організації зимових канікул. 3. Подяки батькам за участь в організації життя класу.
15 січня – 21 січня	<ol style="list-style-type: none"> 1. Година народознавства «Зимові свята в Україні». 2. Виставка малюнків «Зимові свята» 3. Година милування природою «Ой снігу, снігу білого насипала зима!» 	<i>19 січня – Водохреща</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Корекція зору і постави. Пересаджування дітей. 2. Організація рухливих перерв. 3. Бесіда «Як запобігти захворюванням на ОРВІ та грип» 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бесіда з дітьми про відпочинок під час зимових канікул. 2. Індивідуальні бесіди з учнями про культуру поведінки в школі. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Індивідуальні бесіди з батьками «Чи варто використовувати покарання з виховною метою?»

22 січня – 28 січня	<ol style="list-style-type: none"> 1. Виховна година «Ми всі українці – єдина сім'я» 2. Творчий проект «Історія мого міста» 3. Година українознавства «Історія прапора України» 4. Флеш-моб: візуалізація державного прапора України. 	22 січня – <i>День Соборності України</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бесіда «Я і мій настрій». Гра «На що схожий настрій?» 2. Бесіда-порада «Як запобігти переохолодженню та надати першу допомогу при обмороженні» 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бесіда «Як ми виконуємо доручення?» 2. Спостереження за виявленнями особистісних якостей дітей під час ігор «Знайди собі пару», «Прогулянка з компасом». 	1. Відвідування родин учнів удома. Бесіда «Громадянин формується у родині»
29 січня – 04 лютого	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бесіда «Чи вміємо ми вчитися? Чарівні секрети доброго навчання». 2. Організація куточка «Про що я хочу дізнатися?» 3. День веселих завдань. Розгадування загадок, ребусів, кросвордів. 4. Бесіда «Навіщо бути наполегливим?» <p>Складання пам'ятки «Плекаймо наполегливість»</p>	29 січня – <i>День пам'яті героїв Крут</i> Тиждень «Пізнаємо світ разом»	<ol style="list-style-type: none"> 1. Рухливі ігри на свіжому повітрі «Взяття сніжної фортеці». 2. Індивідуальні бесіди з першокласниками про культуру і гігієну навчальної праці. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення та аналіз організації вільного часу школяра в родині. 2. Індивідуальні бесіди з учнями про їх ставлення до навчання. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відвідування родин учнів удома. Бесіда про організацію вільного часу дитини. 2. Консультація для батьків «Як допомагати дітям добре вчитися у школі?»
05 лютого – 11 лютого	<ol style="list-style-type: none"> 1. Година спілкування «Я – школярик. Правила поведінки для кожної дитинки» 2. Бесіда «Інтернет – це небезпечно!» 	7 лютого – <i>День безпечного Інтернету</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конкурс на кращий комплекс ранкової зарядки серед мікрогруп учнів «Роби як ми, роби краще нас!» 2. Бесіда про безпеку тривалого перебування біля комп'ютера. 3. Бесіда «Як зберегти зір». 4. Проблемна бесіда «Що краще робити у вільний час: погуляти на свіжому повітрі, почитати книгу чи грати у комп'ютерні ігри?» 	1. Індивідуальна бесіда з учнями «До чого повинна прагнути людина?»	<ol style="list-style-type: none"> 1. Анкетування батьків про роль і місце Інтернету у родині. 2. Консультація для батьків «Інтернет: ворог чи друг вашій дитині?»

12 лютого – 18 лютого	<p>1. Година народознавства «Зимо, до побачення!» (традиції та обряди, пов'язані з проводами зими)</p> <p>2. Година розваг «Прийшла Масляна до нас!»</p> <p>3. Конкурс млинців.</p> <p>4. Година спілкування «Подорож Країною Людських Чеснот»</p> <p>5. День подарунків.</p>	<p><i>Масляна</i></p> <p><i>14 лютого – День Святого Валентина</i></p> <p><i>15 лютого – Стрітєння Господнє</i></p> <p><i>17 лютого – День прояву доброти</i></p>	<p>1. Бєсїда «Про культуру харчування або Навїщо людинї їжа?»</p> <p>2. Бєсїда-попередження про небезпеку перебування бїля водойм «Обережно! Рїчка прокидається!»</p>	<p>1. Формування особистїсних якостей першокласникїв за допомогою їгор «Асоцїацїя», «Я - чарївник».</p> <p>2. Органїзацїя класного колективу до виконання колективних справ.</p> <p>3. Дїагностування емоцїйної атмосфери у класї. Методика «Подарунок»</p>	<p>1. Вїдвїдування сїмей учнїв «групи ризику». Контроль за умовами життя дїтей.</p> <p>2. Залучення батькїв до проведення конкурсу млинцїв упродовж тижня.</p> <p>Нагородження мам-кулінарїв.</p>
19 лютого – 25 лютого	<p>1. Виховна година «Наше диво калинове – українська рїдна мова»</p> <p>2. П'ятихвилинка пам'ятї Героїв Небесної Сотнї.</p> <p>3. Проблемна бєсїда «Чи потрібна сьогоднї смїливїсть?»</p> <p>4. Засїдання в Клубї Ввїчливих</p> <p><i>Бєсїда 1.</i> Слово щирого вїтання дорожче за частування.</p> <p><i>Бєсїда 2.</i> Вчимося співчувати.</p> <p><i>Бєсїда 3.</i> Коли чарївнї слова втрачають свою силу.</p> <p><i>Бєсїда 4.</i> Розмови по телефону.</p>	<p><i>20 лютого – День Героїв Небесної Сотнї</i></p> <p><i>21 лютого – Мїжнародний день рїдної мови</i></p> <p>Декада «Культура мовлення ї спілкування»</p>	<p>1. Бєсїда про вїдповїдальнїсть за хибний виклик рятувальних служб 101, 102, 103, 104...</p> <p>2. Вправи для коригування постави.</p>	<p>1. Індивїдуальнї бєсїди з учнями про поведїнку, рївень культури спілкування та доброзичливостї.</p> <p>2. Дїагностика мїжособистїсних стосункїв у класному колективї. Вправа «Закїнчи речення».</p>	<p>1. Консультация «Як розвивати пам'ять дитини»</p> <p>2. Індивїдуальнї бєсїди з батьками «Яким чином у дитини необхідно виховувати самостїйнїсть ї вїдповїдальнїсть»</p>

26 лютого – 04 березня	<p>1. Година спілкування «Хочеш бути щасливим, не будь лінивим»</p> <p>2. Аналітична вправа «Кому на світі живеться легше?»</p> <p>3. Засідання в Клубі Ввічливих</p> <p><i>Бесіда</i> 5. Культура спілкування в школі, в класі, у їдальні.</p> <p><i>Бесіда</i> 6. Якщо тебе образили.</p> <p><i>Бесіда</i> 7. Чи вміємо ми дякувати.</p> <p><i>Бесіда</i> 8. Злі язика страшні за зброю.</p>	1 березня – <i>Всесвітній день цивільної оборони</i>	<p>1. Рольова гра «Щоб не було біди, службу порятунку набери!»</p> <p>2. Бесіда-інструктаж «Як діяти в екстремальній ситуації?»</p>	<p>1. Аналіз ведення зошитів, стану зберігання підручників і навчального приладдя.</p> <p>Виставка кращих зошитів «Наші досягнення».</p> <p>2. Індивідуальні бесіди про самостійність. Складання пам'ятки «Навчаймося самостійності»</p>	1. Індивідуальні консультації для батьків про їх роль у розвитку пізнавальних інтересів дітей, їх творчих здібностей.
05 березня – 11 березня	<p>1. Година спілкування «Як Батьківщини сонечко над нами, отак і мама на землі одна»</p> <p>2. Виставка малюнків «Моя мама»</p> <p>3. Привітання мам і бабусь.</p> <p>4. Вшанування пам'яті Т.Г.Шевченка «Візьму у руки я «Кобзар».</p> <p>5. Конкурс малюнків до віршів Т.Г.Шевченка.</p>	<p>8 березня – <i>Міжнародний жіночий день</i></p> <p>9 березня – <i>день народження Т.Г.Шевченка</i></p> <p>Шевченківські дні</p>	<p>1. Бесіда з учнями про дотримання правил особистої гігієни.</p> <p>2. Операція «Мийдодір».</p>	1. Індивідуальні бесіди з учнями про важливість навчальної діяльності. Координація впливів на дитину з боку батьків, учителя, друзів тощо.	1. Залучення батьків до проведення свята для матусь.

12 березня – 18 березня	<p>1. Година спілкування «Вчимося жити в мирі і злагоді»</p> <p>2. Засідання в Клубі юних правознавців «Я і закон»</p> <p>3. Свято «Прощання з Букварем»</p>		1. Урок здоров'я «Звідки беруться хвороби»	<p>1. Спостереження за взаєминами між хлопчиками і дівчатами у класі.</p> <p>2. Індивідуальна робота з учнями, які схильні до агресивної поведінки. Ігри та вправи для позбавлення агресивної енергії дітей «Ліпимо казку», «Брикання», «На кого я схожий?».</p> <p>3. Тренінгові вправи для формування волі «Приміряй прислів'я до характеру», «Випробування волі».</p>	<p>1. Батьківський практикум «Абетка безпеки дітей».</p> <p>2. Індивідуальні бесіди з батьками «Попередження правопорушень у дитячому колективі».</p> <p>3. Залучення батьків до проведення свята «Прощання з Букварем»</p>
19 березня – 25 березня	<p>1. Година спілкування «Про що співає весна»</p> <p>2. П'ятихвилинка риторів «Весна пробуджує природу, весна пробуджує серця»</p> <p>3. Година милування природою «Куди поспішає весняний струмочок?»</p> <p>4. Екологічний проект «Урятуймо першоквіти!»</p>	<p><i>20 березня – Міжнародний день щастя</i></p> <p><i>21 березня – Міжнародний день поезії</i></p> <p><i>21 березня – Міжнародний день лісів</i></p> <p><i>22 березня – всесвітній день води</i></p>	<p>1. Бесіда «Чим небезпечні весняні струмочки»</p> <p>2. Тренінг «Учися перемагати страх»</p>	<p>1. Індивідуальні бесіди із замкненими дітьми. Вправи для подолання дитячих страхів «Незакінчене речення», «Пазли»</p>	<p>1. Лекція «Здібності. Коли і як вони розвиваються».</p> <p>2. Тестування батьків «Які ми батьки?»</p>

26 березня – 01 квітня	<ol style="list-style-type: none"> 1. Свято зустрічі птахів. 2. Екологічна акція «Будинок для шпака». 3. Година народознавства «Великодні дзвони дзвонять!» 4. Виставка великодніх яєць та сувенірів «Великодній кошию» 5. День усмішки «Сміємося! Жартуємо!» 	<p><i>1 квітня – Міжнародний день птахів</i></p> <p><i>1 квітня – день гумору</i></p> <p><i>7 квітня – Всесвітній день здоров'я</i></p> <p><i>8 квітня – Великдень</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ігри на свіжому повітрі «Топчим, топчим ряс, ряс, Бог здоров'я дасть, дасть!» 2. Бесіда «Шкідливим звичкам – Ні!» 3. Повторення правил поведінки «Сам удома». 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення та аналіз суспільної думки в класі: чи є розбіжності між тим, що говорять учні і тим, що вони роблять? 2. Виконання проективної вправи «Малюнок казкового героя» для формування особистісних якостей учнів. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Залучення батьків до виготовлення шпаківень. 2. Батьківські збори «Зроби свій вибір на користь здоров'я» 3. Поради батькам щодо організації цікавих і безпечних весняних канікул і Великодніх свят. 4. Індивідуальні бесіди з батьками «Формуємо творчу особистість».
09 квітня – 15 квітня	<ol style="list-style-type: none"> 1. Година спілкування «Малюємо зоряні маршрути» 2. Вікторина «Люби, вивчай свій рідний край» 3. Проблемна бесіда «Чи варто бути правдивим?» 	<p><i>12 квітня – Міжнародний день авіації і космонавтики</i></p> <p><i>15 квітня – Всеукраїнський день довілля</i></p> <p>Декада екології</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Інсценізація вірша С.Михалкова «Щеплення». Бесіда про необхідність щеплень. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення і аналіз рівня фізичного розвитку учнів у процесі ігрової, трудової, навчальної діяльності. 2. Діагностика міжособистісних стосунків у класному колективі. Вправа «Незвичайна планета». 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Індивідуальні бесіди з батьками про формування самооцінки у дітей.
16 квітня – 22 квітня	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проблемна бесіда «Коли природа хворіє?» <p>Колективне складання правил поведінки у природі.</p>	<p><i>22 квітня – Міжнародний день Землі</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бесіда про небезпеку від отруйних дикорослих рослин і грибів. 2. Тренінг «Ве-ре-да, або Як розповісти про свої почуття» 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Формування особистісних якостей першокласників за допомогою ігор «Три бажання», «Подобається – не подобається». 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Індивідуальні бесіди з батьками про особистісну гігієну школярів. Профілактика захворювань на ентеробіоз.

23 квітня – 29 квітня	<p>1. Година спілкування «Книга – світ, книга – серцю привіт»</p> <p>2. Рейд-перевірка стану підручників</p> <p>3. Урок Скорботи і Пам'яті жертв аварії на ЧАЕС «Дзвони Чорнобиля»</p> <p>4. Бесіда «Сильним бути ладно, але складно» Складанні пам'ятки «Вправляймося у самовладання»</p>	<p>23 квітня – Всесвітній день книги</p> <p>26 квітня – День Чорнобильської трагедії</p>	<p>1. Корекція зору. Вправи для розслаблення м'язів очей.</p> <p>2. Бесіда «Як не захворіти на сказ»</p>	<p>1. Індивідуальні бесіди з учнями, які мають труднощі в оволодіння навичками читання.</p> <p>2. Рекомендації учням: що читати і чим зайнятися у вільний час.</p>	<p>1. Відвідування сімей учнів удома. Бесіда про роль батька в родині як вихователя.</p> <p>2. Індивідуальні бесіди «Які ділові якості дитини потрібно виховувати в сім'ї»</p>
30 квітня – 06 травня	<p>1. Година спілкування «Всі професії потрібні, всі професії важливі»</p> <p>2. П'ятихвилинка для Пізнаюк «Де спить сонечко?»</p> <p>3. Конкурс юних фотокореспондентів «Диковинка весни»</p>	<p>1 травня – Міжнародний день солідарності робітників</p> <p>3 травня – день Сонця</p>	<p>1. Колективне складання правил поведінки на відпочинку «Сонце, повітря і вода – наші найкращі друзі»</p> <p>2. Бесіда про безпечний відпочинок на природі «В лісі, в лузі ти гуляй – про безпеку пам'ятай!»</p>	<p>1. Бесіда «Бережи своє і шкільне майно»</p> <p>2. Індивідуальні бесіди про режим дня та його дотримання.</p>	<p>1. Індивідуальні бесіди з батьками про необхідність загартовування дітей та роль особистого прикладу батьків.</p>
07 травня – 13 травня	<p>1. Урок пам'яті «З добрим серцем, зі щирою пам'яттю»</p> <p>2. Операція «Поспішайте робити добро». Привітання ветеранів війни.</p> <p>3. Родинне свято «Я до мами пригорнусь».</p> <p>4. Гра-репортаж «Професії наших мам»</p>	<p>8 травня – День пам'яті та примирення</p> <p>9 травня – День пам'яті жертв Другої світової війни</p> <p>13 травня – День матері</p>	<p>1. Бесіда з учнями і їх батьками «Травм і пошкоджень можна уникнути, якщо діти будуть обережними, а батьки, бабусі та дідусі - передбачливими».</p> <p>2. Повторення правил спілкування з незнайомцями на вулиці.</p>	<p>1. Аналіз рейтингу учнів в системі міжособистісних стосунків, які склалися в класному колективі.</p>	<p>1. Залучення батьків до проведення операції «Поспішайте робити добро».</p>

14 травня – 20 травня	<ol style="list-style-type: none"> 1. Родинне свято «Міцна родина – багата Україна» 2. День родини. Проект «Родовідне дерево» 3. День вишиванки. 	<p><i>15 травня – Міжнародний день сім'ї</i></p> <p><i>18 травня – День української вишиванки</i></p>	1. Бесіда про небезпеку ігор з невідомими предметами «Небезпечні знахідки»	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення і аналіз морального клімату в сім'ї, ставлення близьких членів родини до дитини, довіри у їх стосунках. 2. Аналіз адаптації першокласників до шкільного навчання за результатами діагностики психолога та власних спостережень. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Добір матеріалів позитивного досвіду сімейного виховання «Сімейна скринька». 2. Батьківські збори «Що ми навчилися за рік: дитина, батьки, вчитель» 3. Вручення подяк батькам за співпрацю зі школою.
21 травня – 25 травня	<ol style="list-style-type: none"> 1. Класна година «Школа, до побачення, здрастуй красне літечко!» 2. Операція «Книжкова лікарня» 3. Свято останнього дзвоника. 	<i>21 травня – День Єврови</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бесіда-попередження «Як вберегтися від укусів кліщів» 2. Комплексна бесіда з безпеки життєдіяльності під час літніх канікул. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Складання психолого-педагогічних характеристик учнів, занесення їх до особових справ. 2. Написання характеристики класного колективу. Складання перспективного плану вивчення впливу колективу на особистість. 3. Складання аналізу виховної роботи у класі за рік 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомлення батьків із психолого-педагогічними характеристиками учнів. Індивідуальні бесіди про успіхи дітей у навчанні. Надання конкретних педагогічних порад щодо подолання труднощів у навчанні і вихованні. 2. Визначення орієнтовного перебування учнів під час літнього відпочинку. 3. Поради батькам щодо організації безпечного і цікавого літнього відпочинку дітей.

Навчальне видання

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ВИХОВАННЯ

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ ДО САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ КУРСУ

Для студентів спеціальності 013 «Початкова освіта»

Укладач: Товканець Г.В., доктор педагогічних наук, професор